

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

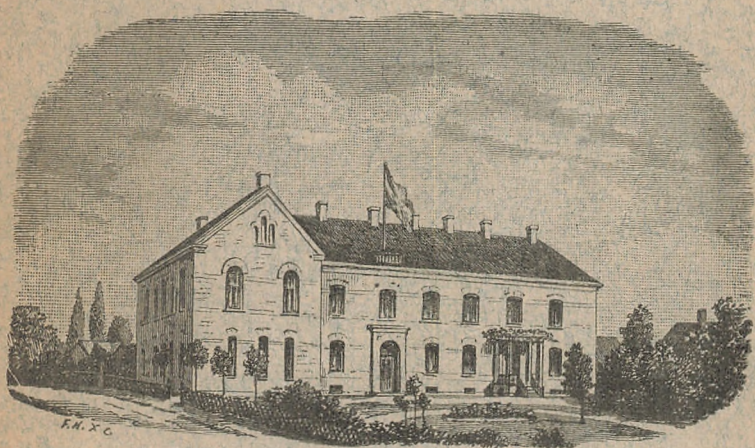
Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MEDDELELSER

OM

ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE

VED

H. C. FREDERIKSEN.

—

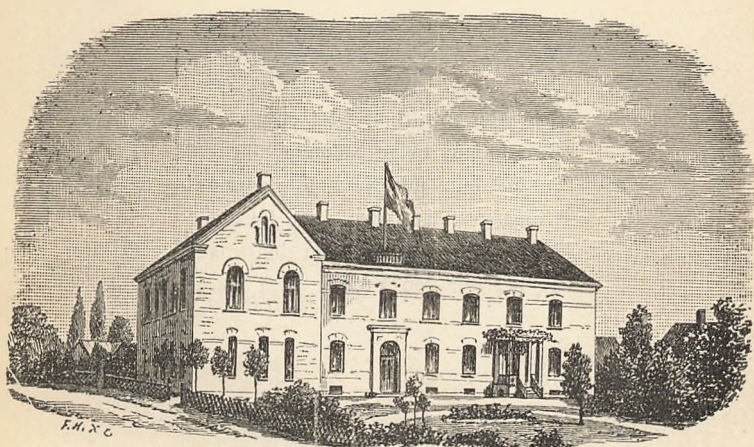
1894.

Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

Saa bæres da Barnet, det værnløse Kryb,
imellem to bundløse Kærlighedsdyb :
imellem en Moders Ømhed og hans,
der gav med sit Hjerteblod Korset dets Glans.

Wergeland.

MEDDELELSER
OM
ORDRUP LATIN- OG REALSKOLE

VED
H. C. FREDERIKSEN.

Stege
Niens Avis Bogtrykkeri ved L. M. Tommerup.
1894.

Thi yder min Sang blot et uset Frø
til Aandens evige Sommer,
da lad kun mit Navn forglemmes og dø! —
Koraldyret lig i den dybe Sø
jeg bygger dog med paa den voksende Ø
og bereder den Verden, som kommer!

K a a l u n d.

Skoleaaret 1893—94.

Indledning.

1.

Ved vor Skolebygning's Indvielse i 1883 fremdrog
Pastor Hohlenberg Augustins Ord:

*Vi vil søge som de, der skal
finde; finde som de, der vil søge; thi
naar vi er færdige, begynder vi
først.*

Skolen begyndte ikke med færdige Tanker og en færdig ydre Skikkelse med Undervisningsplaner, Reglementer og en stor Skolebygning. Først lidt efter lidt, Aar efter Aar, under Arbejdets Gang, klarede Tankerne saa vidt, at den kunde finde sig en passelig ydre Form at virke under, og saa gik Tid og Tanker deres underlige Veje, indtil den endelig i 1885 blev *Latin- og Realskole*.

Nu havde den da fundet sin endelige Form og var bleven stillet paa sin Plads; nu — kunde man vel sige — havde den faaet sine Tanker klarede; nu var den

kommen i Uniform, havde Undervisningsplan og Reglement i Orden. Nu var den endelig færdig.

Men saa lød det fra Indvielsen: *Naar vi er færdige, begynder vi først!*

Det er en stor Lykke at have fundet sin Plads i Skolernes Række; men et Maal, der er naaet, maa jo snart blive Grundlag for ny aandelig Erobring, hvis det ikke skal tabes i Udvorteshed.

2.

En Skole drages som alt Liv i to Retninger: Opad mod det, Idealerne kræver; nedad mod det, der er Mode eller Vane. — Opad mod det, der endnu ikke er til, men skal vorde; nedad mod det, der er fæstnet og betrygget i den jordiske Eksistens. — Opad mod det, Mængden ikke ser, ikke kræver og derfor forsmaar; nedad mod det, Mængden attraar, fordi det kan gribes med Hænderne. — Opad mod det fri, mod den høje Top, hvor Fuglen kan følge sin Natur; nedad mod den trygge Tilværelse i Buret, hvor Friheden er tabt, men Maden sikker.

En af Skolens Lærere har i en Tale givet disse Tanker et ejendommeligt og slaaende Udtryk, idet han peger paa et Digt, *Stormsvalen*, af *Henrik Ibsen*. Digteren skildrer denne Fugl, som helst i Uvejrr, under Paalandsvind, færdes ved Kysten, flyver mod Vinden, snart dykker ned i Brændingen, snart hæver sig op i Luften

igen. Og efter at have skildret Fuglens Leven og Færden der paa Grænsen mellem Luften og Vandet udbryder han :

For tung for Luften, for let for Bølgerne — ;
Digterfugl, Digterfugl, — der har vi Følgerne!

Skolen, der i tidligere Tider var noget af det tørreste, kedeligste, stiveste, der var til, og hvis Arbejdere, naar de skulde ind i Litteraturen, kun drev det til at blive komiske Figurer i Digternes Lystspil, er dog altsaa nu naaet saa vidt, at en, der selv staar midt i dens Arbejde, kan tilraabe den Navnet: *Digterfugl*; thi for atter at citere Henrik Ibsen: »Digter er hver, i Skole, Tingsal eller Kirke, der øjner Idealet bag sit Virke«.

Saa gaar det da med en Skoles Liv som med alt aandeligt Liv: Jo mere den tager Jorden i Besiddelse, jo mere føler den sig som en fremmed paa den samme Jord; jo sikrere den faar lagt sin Grund og faar formet sig i den ydre Verden, jo dybere føler den, at Grunden er levende, og Formen er levende, bundet begge i en levende Tanke, der kun er til for den, der idelig tilegner sig den paa ny.

Saa maa der da bag en Skoles værdige Skikkelse og adstadige, regelrette Ydre og regelrette Arbejde være noget, der vejer Reglerne og prøver dem, alt mens de bruges; og maa Skolen efter sin Opgaves Natur være konservativ, saa den lægger sit Tyngdepunkt dybt nede under uprøvede videnskabelige Synspunkter og nylavede Religioner, saa maa den dog mere end nogen anden aandelig ledende Magt »op i Brændingen«, baade den, hvori en ny Tid bryder Vej for det, Menneskene endnu ikke fik tilegnet sig af det bedste, — og den, hvori det

personlige Liv strider sin Strid for at redde sig dybere og dybere ind i Sandhedens og Kærlighedens Krav. Ikke saaledes, at Læreren helt eller halvt skal klæde sig af i sine Disciples Paasyn; men saaledes, at de føler: hvad han har, har han kæmpet sig til, og bag det, de ser, har han en større Rigdom, han ikke taler om og ikke bærer til Skue, men som giver ham Værd. *Da* bliver hans rolige Væsen ikke Pedantens, men Mesterens, og hans faste, regelrette Gang i det ordnede Skoleværk ikke Aandløshed, men noget af en aandelig Førers tilkæmpede Sikkerhed.

Saa har en dygtig Lærer sin Metode, prøvet og god at følge, og den er en Part af hans Dygtighed; men, varsom overfor Disciplene, er han rede til at lempe den efter deres Tarv, ja rede til at lade den afløses af en anden, naar der kastes nyt Lys ind i Skoleværket, og Fremdragelsen af nye Sider af det gamle Undervisningsstof bliver en ny Tids berettigede Krav.

Jo ældre en Haveelsker bliver, jo mere Arbejde giver hans Have ham. Jo mere udviklet Menneske en Lærer bliver, jo mere maa han studere sig selv og rense sig selv i sit *personlige* Forhold til Disciplene, jo dybere og større bliver de daglige, enfoldige Opgaver for ham, jo friskere bliver det Liv, der rører sig under den ensformige Timeplan og bag Skolens hele regelrette Tilværelse.

3.

Og bag Skolens værdige Skikkelse og adstadige Ydre rører der sig endelig en Ungdom, som hverken er værdig eller adstadig; og i en ægte Ungdomsskoles Lærerstand maa der være noget, der slaar i Takt med dette Ungdomssind.

Bjørnson skriver om den Skole, han gik i, et Digt, hvor man grangivelig mærker det sløvende, kedelige i den ene og samme Rytme:

De samme Bøger, de selvsamme Tanker,
 som Lærer efter Lærer paa kongelig Forordning
 i Slægt efter Slægt selvforsagende banker, —
 og som ene skaffer Lærer og Lærling Befordring! —
 De samme Bøger, de selvsamme Tanker,
 som flinkt af hele Slægten gør en eneste een,
 en fortræffelig Fyr, som kan staa paa eet Ben
 og ramse hele Lektien, som du slipper et Anker! —
 De samme Bøger, de selvsamme Tanker
 ifra Hammerfest til Mandal, — saa Staten os sanker
 i en alting og os alle konserverende Forening,
 hvori alle pæne Folk faar een eneste Mening.

Nu er det jo ikke Meningen, at Børnene i Undervisningstiden skal mores med Grin og Kommers for at deres Uvilje mod det værdige og adstadige kan imødekommes. — Tværtimod! — Hver Time skal saa vidt muligt have sit fastsatte, planlagte Stof, som Læreren ikke mindre end Disciplen skal have gennemarbejdet i Forvejen, og som skal føres til Ende i den dertil bestemte Time. Men naar saa det er gjort, maa Læreren sige:

Med Alvors Vægt af Kundskabs Frugt
 vi delte tit, men tør ej dølge,
 at Barnetanken vil paa Flugt
 didud, hvor vi den knap kan følge;

og saa maa han sørge for — ikke blot, at Børnene følger *ham*, men ogsaa, at *han* følger *dem*, saa der i hans Undervisning baade bliver den *Friskhed*, Børnene skal have for at kunne leve som Børn, og den usynlige Forbindelse med det frie, det mægtige, det dygtige i Livet, som alle Børn ubevidst higer imod.

Og saa er der jo udenfor Undervisningstimen en stor Verden ude i det fri, hvor Fantasi og Virkelighed kan mødes i fuld Sammenslutning baade Sommer og Vinter; — der skal Skolen med ud! — Den Lærer, der er for gammel til at følge med, maa dog have sin Sympati med. En Lærer, der paa een Gang er dygtig til sin Undervisning og er en dygtig Røver i Legen, faar stor Betydning for sine Elevers hele fremtidige Livsunderlag.

4.

Det er ikke blot med Hensyn til Klæder, der er Tale om at være paa Moden. Der er ogsaa til enhver Tid visse Tanker og Meninger, som er paa Moden, endogsaa paa det højeste Omraade. Man brændte Kætterne, fordi de ikke var paa Moden.

En af de sidste Moder er Eksamensvæsenet. Der er næppe den Skole saa lille, — den higer efter at komme paa Moden; der er næppe den Skolemand saa umoden, — han higer efter at komme i Uniformen.

Nu gaar der vel næppe saadan en voldsom Eksamensstrøm hen over et Land, uden at der ligger noget godt

i Bunden; det er virkelig godt at lære noget. Og det er godt at faa en kultiveret Ungdom. Men der er sagt, at i samme Grad som vi paa flere og flere Omraader gør os til Herrer over Naturen, i samme Grad *gør Kulturen os til sine Trælle*. Og der er noget i det! Her har Skolen en Vagttjeneste at gøre. Stivner den i Eksamensvæsenet, bliver der mange unge Kulturtrælle blandt dens Kandidater.

Men er blot *Stormsvalen* i Bevægelse, saa lad os kun trække i Uniformen og læse til Eksamen med de unge, Hold efter Hold, naar saa skal være, og Kulturen kræver det. Vi har dog noget »in mente«! »vi har dog Vejen aaben til de stærke, absolute Krav. Og snører Virkeligheden Lokken til, og Stormsvalen falder ned igen, saa ryster den sine Fjedre og sætter atter til Vejs«. — Saa læs I kun til Eksamen, I unge! Vi skal hjælpe jer af bedste Evne; men vi vil tillige passe paa, hvor Strømmen bærer hen, saa vi kan dreje af eller stoppe op, naar Kulturkravene vil gøre os til Trælle. — Vi vil læse flittig sammen Time efter Time og føle det som vor Part af Livets Tryk, at der staar en Eksamen i Baggrunden. Men saa vil vi ogsaa atter og atter sætte os hyggelig sammen og i god Forstaaelse synge med *Kaalund*:

Jeg var en vild, som Fuglen fri,
 mig skulde de ikke tæmme,
 Til Urskoven i min Fantasi
 jeg flygted; der havde jeg hjemme.

Der svor jeg de tamme en evig Krig. —
 Men hvad kan ej Tiden forandre!

Nu har jeg budet min Haand til Forlig
og er bleven som alle de andre.

Men ter jeg mig end som en tam Person,
jeg er dog den gamle derinde,
jeg ryger kun som den vilde Huron
en Fredspiibe med min Fjende.

Dette er saa kortelig vor Skoles »Program« paa
dette Omraade.

5.

Paa de Lærermøder, Skolen har holdt i Aar, har
følgende Emner været fremme:

- 1) Indtryk fra de lærde Skolers Lærermøde.
- 2) Stormsvalen (se Side 4).
- 3) Hvilken Indflydelse har den intellektuelle Ud-
dannelse paa Karakterens Udformning?
- 4) Et Stykke af Christopher Bruns »Folkelige Grund-
tanker« læst op.
- 5) Foredrag af Rektor Lefolii om dansk Grammatik.
- 6) Om at tage Parti.
- 7) Poetisk og historisk Sandhed.

For Skolens samtlige Disciple tales der jævnlig
efter Morgensangen. Hver Søndag Morgen Kl. 9 samles
alle de, der bor paa Skolen, til Gudstjeneste her. Des-
uden har der for de ældre Disciple udefor den reglementerede
Undervisning været holdt to ugentlige Foredrag hele
Skoleaaret igjennem af *Rektor Lefolii* om *Oldkendska*,
(se nærmere under Skolens Arbejde), 5 Foredrag af
cand. mag. Branner om *Dante* samt en længere Række
Foredrag og Oplæsninger af *Bestyrelsen* over *Søren*

Kierkegaard, Grundtvig, Henrik Wergeland og Hans Nielsen Hauge.

Luthers Fødselsdag mindedes i Aar som tidligere ved Tale og Sang.

I Vinter holdtes her *Elevekoncert* under *Sanglærer Jørgensens* Ledelse. Der indkom omtrent 40 Kroner, som sendtes til *Harboøre*. Hr. Jørgensen holdt samtidig 25 Aars Jubilæum som Lærer, modtog Fortjenstmedaillen i Sølv og blev af Kolleger indbudt til en Fest i Anledning af Jubilæet. Sanginspektøren var til Stede.

Skolen har

- 1) haft sin sædvanlige Skovtur,
 - 2) gjort en Tur til Ørholm umiddelbart efter Stormen,
 - 3) med ældre Elever aflagt Besøg paa *Hellerup Glasværk*,
 - 4) paa *Oldnordisk Museum* og
 - 5) paa *Burmeister og Wains* Maskinbyggeri og Værft,
- har desuden med enkelte Klasser besøgt
- 6) Zoologisk Have,
 - 7) Zoologisk Museum,
 - 8) Rosenborg.

Daglig drives Friluftsliv og Sport. Skolens Boldklub (»O. B.«) har i Aar haft 3 Kampe:

- 1) med St. Andreaskollegiets Boldklub. Denne vandt med 5 Maal mod 1;
- 2) med sammes junior Hold. O. B. vandt med 1 Maal mod 0;
- 3) med Efterslægtsskolens Boldklub. Resultat: 1 Maal mod 1.

Disciplene.

Skolen tæller ved disse Meddelelsers Udarbejdelse i Maj 1894 139 Disciple underviste af 19 Lærere (se Side 16) i 16 Klasser, nemlig 6 Fællesklasser, 4 Realklasser og 6 studerende Klasser. 34 af Disciplene bor paa Skolen, 6 hos Familier i Ordrup, 6 tager herud fra Kjøbenhavn, Resten er skolesøgende Disciple fra Ordrup og omliggende Byer.

Disciplene er saaledes fordelte i Klasserne. (De studerende og Realklasserne betegnes her og i det følgende med Romertal, Fællesklasserne med almindelige Tal):

VI. Klasse	{ sprogl.	Discipeltal	2
	{ mat. naturv.	„	3
V. „	{ sprogl.	„	1
	{ mat. naturv.	„	5
IV. studerende Klasse		„	5
III. „	„	„	4
II. „	„	„	4
I. „	„	„	5
IV. Realklasse		„	4
III. „		„	10
II. „		„	13
I. „		„	9
6. Fællesklasse		„	16
5. „		„	13
4. „		„	16
3. „		„	10
2. „		„	5
1. „		„	14

Eksaminer i 1893.

Til Afgangseksamen for studerende indstilledes i Sommeren 1893 VI. Klasses 6 Disciple, der alle bestod, 1 med Udmærkelse, 4 med 1. Karakter, og 1 med 2. Karakter; de fem var sproglige, den ene, en ung Pige, var matematisk. Til IV. Klasses Hovedeksamen indstillede sig dens 6 Disciple, hvoraf de 5 bestod. Til almindelig Forberedelseseksamen indstillede sig 1 Discipel, som bestod. Desuden tog 1 Discipel Tillægseksamen i Latin. Karakterlisten findes omstaaende.

Eksamenskandidater i 1894.

Til Afgangseksamen for studerende:

Richard Brask, Vald. Vestergaard, Baldur Lichtinger, P. Chr. Kæmpegaard og Chr. Kallerup; de to første sproglige, de tre sidste mat.-naturv.

Til fjerde Klasses Hovedeksamen:

Ingeborg Carlsen, Gudmund Brandt, J. Chr. Knudsen, Chr. Nissen og Julius Hansen.

Til almindelig Forberedelseseksamen:

Ingvor Olsen, Poul Winther, Axel Hildebrandt og Jørg. Quistgaard. De to sidste har ikke været Disciple her i to Aar og maa derfor ikke indstille sig til Eksamen ved selve Skolen.

Afgangseksamen for studerende 1893.

Navn.	Dansk			Fransk	Engelsk	Tysk	Historie	Latin			Græsk	Fysik	Points	Karakter
	Fri Opg.	Bund. Opg.	Mdtl.					skrftl.	mundtlig					
									læst.	ulæst.				
Andreas Nik. Branner	mg ÷	mg	ug ÷	mg +	ug ÷		ug	mg	mg +	ug ÷	mg +	mg +	103 ¹ / ₃	Første
Axel Høeg Brask . . .	mg	mg +	ug	ug ÷		mg +	ug	mg	ug ÷	mg +	ug?	ug	106 ¹ / ₃	Udink.
Emil Rs. Chr. Madsen	g	mg	g +	mg ÷		mg	g	g +	mg ÷	mg +	mg ÷	mg +	86 ² / ₃	Første
Torben Scheel	mg ÷	mg ÷	g	g		ug ÷	g	g ÷	mg ÷	mg	g	ug	80 ¹ / ₃	Anden
Carl Edv. Falbe Hansen	mg	mg ÷	g	mg +		mg +	mg	mg ÷	mg	mg +	mg	mg +	96 ¹ / ₃	Første

Navn.	Dansk			Fransk	Engelsk	Historie	Matematik				Fysik		Points	Karakter
	Fri Opg.	Bund. Opg.	Mdtl.				skr. Aritm.	mdlt. Aritm.	skr. Geom.	mdlt. Geom.	mek.	kem.		
Else Marie Kristensen Balle	mg ÷	mg ÷	g	g +	mg	mg	ug	ug ÷	g +	mg	mg ÷	ug	92 ² / ₃	Første

Fjerde Klassen Hovedeksamen 1893.

Navn.	Dansk	Fransk	Tysk	Latin	Græsk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Aritmetik	Geometri	Points.	
											i alt.	i Afslutn.
Einar Christensen	mg	g+	mg?	mg?	ug?	mg+	ug	mg	mg?	mg	75	34 ² / ₃
Tora Frederiksen	mg+	mg+	ug?	g+	mg	mg	ug?	mg+	ug	mg+	78	38
Har. Henry Abrahamsen Læssøe	mg	mg+	mg	tg	g?	mg	g+	g?	mg?	mg	56 ² / ₃	29 ² / ₃
Dagmar Petersen	mg?	tg	g	g?	g	tg?	tg	mg?	mg	g?	41	23
Olaf Sørensen	mg?	mg+	g	g?	mg	ug?	g+	mg	g+	g	64	28 ¹ / ₃
Oluf Bernth Suhr Westi	g	tg+	g?	mdl.	tg		mg?	ug?	tg?	tg+	12 ² / ₃	18 ¹ / ₃

Almindelig Forberedelseseksamen 1893.

Navn.	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Engelsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Naturhistorie	Regning	Aritmetik	Geometri	Naturlære	Orden	Points.
Jensine Karol. Marie Frederiksen . . .	g	ug?	mg+	mg	mg	g	g	ug?	tg	tg+	g?	mg+	ug?	93 ² / ₃

Skolens Lærerkræfter.

Bestyreren: *Dansk* med VI., V., IV., III., II.)*) Kirkehistorie med IV. og III.; Bibelhistorie med II.; Fysik med IV. og III.

Pastor Hohlenberg: Har i den første Halvdel af Skoleaaret en Gang om Ugen holdt kirkelige Foredrag for VI.—V.—IV. I den sidste Halvdel af Skoleaaret har Bestyreren overtaget disse Timer.

Fhv. Rektor Lefolii: Nordisk Oldkendskab i VI.—V.

Frøken Ida Olsen: Tysk i IV., III., II., I. stud. og Real. og 6., 5. og 4. Fælleskl.; Engelsk i IV., III. og II.

Inspektør Hjalmar Høgsbro: Regning i I., 6., 5., 4., 3., 2. og 1.; Geografi i 6., 5., 4., 3., 2.; Zoologi i 4., 3., 2. Inspektion i Skolen. Synger for ved Morgensangen og besøger Skolesager for Disciplene.

Cand. phil. Scheuer: Historie i VI. og V.; Statarisk Latin i VI.; Dsk. Litteraturh. i VI. og V.; Oldnord. i V.; Latin i VI.

Cand. mag. Branner: Fransk i hele Skolen; Engelsk i V.; Historie i IV. stud. og Real., III. og II. Real.

Fru Maren Høgsbro: Bibelhistorie i I., 6., 5. og 4. Frihaandstegning gennem hele Skolen.

Frøken Anna Tommerup: Historie i 6., 5., 4.; Dansk i 4., 3., 2., 1.; Bibelhistorie i 3. og 2.

Cand. mag. Henningsen: Dansk, Historie og 1 Time i

*) For VI.—V. Kl.s Vedkommende: de frie danske Stile samt 1 Time ugentlig til Supplering af den øvrige Danskundervisning.

Latin i I., Latin i VI., IV. og III. Græsk gennem hele Skolen. Oldnordisk i VI.

Stud. mag. Rasmussen: Tysk i VI. og V. Mat. i IV., III., II., I. Regn. i IV., III., II. Geografi i IV., III., II., I. Latin i II.

Lieutenant Holger Nielsen: Gymnastik gennem hele Skolen. Skrivning i II., I., 6. og 5.

Cand. phil. V. Plockross: Matematik i VI., V. og I. Fysik i VI. og V. mat. og spr.

Frøken Fanny Frederiksen: Strikning og Hækling med Skolens Piger.

Frøken Agnes Hansen: Syning og Broderi med Skolens Piger. Skrivning i 4. og 3. Fællesklasse.

Frøken Mea Frederiksen: Engelsk i I. Realkl. Dansk i 6. og 5. Fællesklasse.

Sanglærer Jørgensen: Sang gennem hele Skolen.

Stud. mag. Thomsen: Latin i I. stud. Kl. Trigonometri med V.

Stud. mag. Lefolii: Naturhistorie i IV., III., II., I., 6. og 5.

Som **Klasselærere** har efterfølgende ført det særlige Tilsyn med de enkelte Klasser:

1. Kl.	}	<i>Frøken Anna Tommerup.</i>
2. „		
3. „		
4. „	}	<i>Hr. Hjalmar Høgsbro.</i>
6. „		
5. „		<i>Frk. Mea Frederiksen.</i>
I. „		<i>Hr. Henningsen.</i>

- II. Kl. *Frk. Ida Olsen.*
 III. „ *Hr. Rasmussen.*
 IV. „ *Hr. Branner.*
 V. „ *Hr. Plockross.*
 VI. „ *Hr. Henningsen.*

Husordningen.

Husordningen i Skolehjemmet er følgende: Børnene staar op Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og har tre Kvarter til at gøre sig færdige i. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ Morgendrik, derefter Leg hjemme eller i Skoven, som er 5 Minutters Gang fra Skolen, Fodbold e. l. til Kl. 9. Med samtlige Børn og Lærere indledes saa Skoledagen, som det er kristne Menneskers Trang og Glæde. Undervisningstiden varer for de mindste Børns Vedkommende i Reglen til Kl. 1, for de andre til Kl. 2 eller 3. Fra 10,45 til 11,10 spises Frokost; ved Timeskifterne derefter er der 10 og 15 Minutters Ophold, der tilbringes paa Legepladsen. Om Sommeren tages i Reglen en af Formiddagstimerne til Badning i Øresund. Iøvrigt gives der ikke sjældent Tilladelse til, at en Klasse med sin Lærer faar en Spadseretur eller Leg i det fri til Forfriskelse og Opmuntring under Arbejdet. Om Vinteren benyttes Sneen og Isen i stor Udstrækning. Kl. 3 spises til Middag. Derefter Friluftsliv til Kl. 5,10; saa læses der Lektier; de mindste forbereder sig under en Lærerindes Tilsyn, Mellemlklassernes Disciple for sig under en Lærers Tilsyn, de ældste paa egen Haand, dels enkelt-

vis, dels 2 à 3 sammen. Kl. 7 $\frac{1}{4}$ spises til Aften. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ gaar de smaa i Seng under kvindeligt Tilsyn, de større Kl. 9--9 $\frac{1}{2}$ under en Lærers Tilsyn; de ældste har Tilladelse til at sidde noget længere oppe. For Størsteparten af Børnenes Vedkommende leder Husfaderen selv Dagens Afslutning i Sovesalen. I de lyse Sommeraftener er vi ikke meget inde; men naar Aftenerne bliver mørke, tilbringer de Børn, der er færdige med deres Lektier, deres Aftenfritid enten i Dagligstuerne eller i den opvarmede Gymnastiksal med Læsning, Spil, Leg, frivillig Gymnastik e. l. Om Søndagen foretages som oftest større Udflugter, efter at Hjemmets Medlemmer, smaa og store, har været samlede til Søndagsgudstjeneste Kl. 9. Hveranden Søndag tilbringer Børnene i Reglen i deres Hjem. Ferierne tilbringes ogsaa i Børnenes Hjem, naar der ikke er nødvendige Grunde til en anden Ordning. De Børn, der har langt til deres Hjem, ser vi med Glæde hos os i de mindre Ferier, men i Sommer- og Juleferien er det baade en sjælelig og legemlig Nødvendighed for Hjemmets Fader og Moder at være helt fri.

Almindelige Bestemmelser og Ordensregler.

Disciplene medbringer ved deres Optagelse i *Skolehjemmet*: Seng med Tilbehør, derunder indbefattet Tæppe til at brede over Sengen om Dagen samt en Senge-

Forligger; endvidere Kommode eller et lille Skab, Stol, Børstetøj, Børsteforklæde, Vandfad, Toiletsager, samt Spiseske, Teske og Gaffel. Hvert Stykke Tøj og hver Genstand, der medbringes af Fosterbørnene, maa være forsynet med et tydeligt og varigt Navnemærke.

Ethvert Barn, der optages som *Skolesøgende* Discipel, medbringer Attest fra den Skole, det forlader, samt Vaccinationsattest.

Børn, der optages i Skolehjemmet, medbringer tillige Lægeattest.

Skolen betragter det som givet, at den, naar der i en Familie, som har skolesøgende Børn, udbryder en smitsom Sygdom, straks faar Meddelelse herom.

Er Sygdommen Skarlagensfeber, Difteritis eller en anden farligere Sygdom, er det nødvendigt, at alle Disciple fra Hjem, hvor der er en saadan Sygdom, ikke søger Skolen, før al Fare for Smitte er forbi.

Derimod vil det under en af de sædvanlige godartede Mæslinge- eller Kighosteepidemier eller andre mindre farlige smitsomme Sygdomme i Reglen ikke være nødvendigt at formene Disciple fra saadanne Hjem, hvor disse Sygdomme findes, Adgang til Skolen.

Hvor ikke Sygdom eller nogen anden paatrængende Grund gør det nødvendigt at forsømme Undervisningen, kan Skolen som Regel ikke give Tilladelse til, at nogen Discipel udebliver; dette gælder ogsaa over for Forlængelser af Ferierne. Den holder det for sin Pligt at øve Børnene i Respekt for regelret Arbejde. Ønskes en Elev fritaget for Gymnastik, bedes skriftlig Meddelelse derom tilstillet Skolen. Ligeledes maa enhver Discipel, der ønskes fri for at være nede paa Legepladsen

i Frikvartererne, være forsynet med et skriftligt Ønske derom fra Hjemmet.

Det tillades som Regel ikke Eleverne at bruge Fritiden til Læsning eller andet Skolearbejde.

I det hele *maa Skolen indstændig anmode om Hjemmenes Medhjælp til, at dens almene Regler og Bestemmelser for Arbejdets Gang og for hele Samlivets faste Ordning fastholdes af Disciplene.* At vænne Børnene til en ordnet Brug af deres Tid og Evner, at vænne dem til Orden med deres Klæder, deres Skolebøger, Stilebøger, Pennalhuse, Gymnastiksko, og hvad der ellers er dem givet, og hvad de har med at gøre; at vænne dem til at medbringe til rette Tid, hvad der er dem paalagt; at have rent Trykpapir i Bøgerne; at faa ny Navneseddel paa en Stilebog, naar den gamle er uordentlig; at følge Paalægget om at faa nyt Bind om en Læsebog, naar det gamle er ubrugeligt; at faa Gymnastikskoene reparerede, naar vedkommende Lærer har paalagt det, uden at slige Paalæg atter og atter skal gentages; at have Orden paa deres Arbejdsplads og i deres Skolerum; at betragte et Hverv, der overdrages dem, et Tilsyn, som betros dem her paa Skolen, som en Tillid, der vises dem, — alt dette har en meget stor Betydning, baade for at Undervisningen kan blive saa frugtbringende som muligt, og fordi det udvikler deres Evner i flere Retninger, ikke mindst deres Karakter. De Krav, som en vel ordnet Skoleorganisme i saa Henseende stiller til Disciplene, vil, naar disse i Troskab og Lydighed lærer at bøje sig for dem, i det smaa som i det store, give saavel den enkelte som Samfundet et betydeligt Tilskud af Kræfter. Da Bøgerne mange Aar igennem udgør en stor Del af

Børnenes Verden, gælder det ikke mindst at paase, at disse behandles med Hensynsfuldhed. En Lærer, der er nidkær for sin Undervisning, og som jo derfor vel nok stundom kan fristes til at se lidt mere paa, om Lektierne er godt lærte, end om Bøgerne er godt behandlede, betragter det langt fra som Overgreb, hverken fra Bestyrerens eller fra Hjemmets Side, naar han bliver gjort opmærksom paa en Discipels Brud paa god Orden med sine Bøger; han vil tværtimod med Taknemmelighed modtage en saadan Henvendelse som en Haandsrækning.

Bøger, Overtøj, Sko o. s. v. maa være tydelig mærkede, og Overtøjet maa være forsynet med solide Stropper.

Da Elevernes Skolemad ikke maa have i Klassen, maa Madkassen være forsynet med en Rem eller Snor, saa at den kan anbringes paa Knagerækken i Skolegangen, hvis Eleven ikke har Tornyster eller Pose.

Skriftlige Vidnesbyrd om Disciplene.

Fem Gange i Løbet af Skoleaaret, nemlig

1. Gang sidst i Oktober,
2. — ved Juletid,
3. — først i Marts,
4. — - - Maj,
5. — ved Eksamen,

faar Disciplene skriftlige Vidnesbyrd hjem i en dertil indrettet Bog; hver Lærer giver Vidnesbyrd for *sit* eller *sine* Fag; desuden gives der Møddeløse om Disciplenes Orden og Opførsel. Inden disse Vidnesbyrd udfærdiges og vedtages i deres endelige Skikkelse, gennemgaas og drøftes de for hver enkelt Discipels Vedkommende paa et Lærermøde, hvor samtlige Lærere er til Stede. Skulde der ellers i Aarets Løb være noget at meddele Hjemmet, sker det mundtlig eller gennem Brev. -- Daglige Karakterer gives ikke.

Betalingsvilkaar.

For et Barn, der optages i Skolehjemmet, betales der 800 Kr. om Aaret indtil III. Kl. inkl., i IV. Kl. 900 Kr., i V. og VI. Kl. 1000 Kr., heri indbefattet Skolepenge, men ikke Vadsk. Betalingen erlægges fjerdingaarlig forud. Udmeldelse sker med et Fjerdingaars Varsel.

For skolesøgende Disciple betales om Maanedn:

1. Fællesklasse	6	Kr.
2. —	8	—
3. og 4. —	10	—
5. » 6. —	12	—
I. og II. Klasse	14	—
III. » IV. —	16	—
V. » VI. —	18	—

Af Søkende, der samtidig besøger Skolen, betaler den ældste fuldt, de andre hver 2 Kr. under normal Betaling. Udmeldelse sker med fuld Maanedes Varsel.

Til Inventarium betales af hver Discipel 4 Kr. om Aaret (2 Kr. i November og 2 Kr. i Februar). Disse Penge betales ogsaa af dem, der har hel eller halv Friplads.

For nye Disciple betales 4 Kr. i Indskrivningspenge.

Forsømmes Skolen i længere Tid paa Grund af en Discipels Sygdom eller paa Grund af Sygdom i vedkommendes Hjem, betales der for den Maaned, i hvilken Sygdommen begyndte, og for den næste.

Enhver Discipel, der indstiller sig enten til Afgangseksamen for studerende, IV. Klasses Hovedeksamen eller Almindelig Forberedelseseksamen betaler 20 Kroner.

Af Dimittenderne betales af de skolesøgende Disciple til Skoleaarets Slutning, det er til Juli Maanedes Udgang, af Fosterbørnene til det begyndte Kvartals Udgang.

Badning samt Undervisning i Musik, Dans og Svømning betales særskilt.

Skolen bortgiver for Tiden 10 hele og 5 halve Fripladser. Hds. kgl. Højhed Kronprinsessen betaler for 3 Disciple, Treschows Legat for 1, de Puggaardske Legater for 3. Gentofte-Ordrup Kommune besætter 3 Fripladser, Staten 6.

De forskellige Undervisningsfags ugentlige Timetal.

1893—94.	VI. spr. Kl.	VI. mat. Kl.	V. spr. Kl.	V. mat. Kl.	IV. stud. Kl.	IV. Realkl.	III. st. Kl.	III. Realkl.	II. st. Kl.	II. Realkl.	I. st. Kl.	I. Realkl.	6. Fælleskl.	5. Fælleskl.	4. Fælleskl.	3. Fælleskl.	2. Fælleskl.	1. Fælleskl.
Dansk	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3	4	4	5	7	7	7
Oldkendskab (Saga).	2	2	2	2			1	1	1	1	1	1	1					
Oldnordisk	2	2	2	2														
Tysk	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	2	3	4	5			
Engelsk				1	4		3		4		5							
Fransk	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	4					
Latin	7	7		7		7		6		6								
Græsk	5	6		5		4												
Bibelhistorie	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Historie	5	5	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3			
Geografi					2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Naturhistorie					2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Naturlære	3	5	2	4		1		2										
Matematik		9		8	5	5	4	4	4	4	3	3						
Regning						1	1	1	2	3	2	2	3	3	4	4	5	6
Tegning									1	1	1	2	2	2	1	1		
Skrivning									1	1	1	1	2	3	3	4	5	6
Gymnastik	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3
Sang				1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kvdl. Haandb.									4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
	35	34	34	33	36	32	36	32	36	35	36	36	35	31	33	27	28	24

I II. Kl. er der i Aarets Løb foretaget enkelte Forandringer, saaledes at den f. Eks. har haft 3 Timer Tysk hveranden Uge, og saa enten 1 Time Regning eller 1 Time Bibelhistorie mindre. Ligeledes har den ene Fransktimer været brugt en Del af Aaret til Dansk, og i Slutningen til Historie.

IV. Realkl. har i Slutningen af Aaret haft 2 Timer Fysik.

Skolearbejdet i de forskellige Fag 1893—94.

Dansk.

1. *Fællesklasse.* Den yngste Afdeling har læst henimod de første 100 Sider i H. C. Frederiksens Læsebog. Den ældste Afdeling har læst hele Bogen. De fleste af Digtene er lærte udenad, ligesom en Del andre er indøvede i Kor. Indholdet af det læste er stadig gjort til Genstand for Samtale og Genfortælling, og de Digte, der er Melodi til, er blevne sungne. Yngste Afdeling har daglig Afskrivning paa Tavle, ældste Afdeling daglig Afskrivning med Blyant i Stilebog.

2. *Fællesklasse.* Klassen har læst og genfortalt Schneekloths danske Læsebog for det andet Skoleaar. Her som i 1. Klasse er de fleste af Bogens Digte lærte udenad tillige med andre, der er indøvede i Kor. Daglig Afskrivning med Blæk i Stilebog.

3. *Fællesklasse* har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 1. De fleste af Bogens Digte og enkelte andre er lærte udenad. To Udenadsstile om Ugen, begyndende med halvtredje, endende med syv Linier. Samtale og Genfortælling, særlig knyttet til det historiske Afsnit af Bogen,

4. *Fællesklasse* har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 2. De fleste af Bogens Digte samt enkelte andre er lærte udenad. En Udenadsstil om Ugen; i øvrigt Diktatstile, som hver Gang formes af Læreren og er afpassede efter Klassens Standpunkt med særligt Henblik paa det, der skal indøves i Grammatik, hvori Undervisningen begynder i denne Klasse. Disciplene har lært at bruge Skilletegn, har lært at kende en simpel Sætning, kender Tal og Køn, Navneord, Udsagnsord, Tillægsord og de personlige Stedord og er blevne bekendte med lidt af Udsagnsordenes Bøjning.

5. *Fællesklasse* har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 3. Nogle af Bogens Digte er lærte udenad. Der er vekslet med Fortællingsstile og Diktatstile, een Stil hver Uge. Diktatstilene er saa brugte til at analysere efter. I Grammatik er det tidligere lærte gentaget og yderligere indøvet; desuden er Disciplene gjort bekendt med indskudte Sætninger, har bøjet Udsagnsord i de forskellige Tider og har stiftet Bekendtskab med Biord.

6. *Fællesklasse* har læst Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 4. Nogle af Digtene er lærte udenad. Der er skiftet med Fortællingsstile og Diktatstile, een Stil om Ugen. Diktatstilene er brugte til at analysere efter. I Grammatik er det tidligere lærte udvidet og befæstet; desuden har Disciplene stiftet nærmere Bekendtskab med Udsagnsord i Passiv samt med Forholdsord og Bindeord. Klassen har haft en Sagatime ugentlig.

I. *Klasse*. Til Oplæsning er væsentlig benyttet Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 5. Adskillige af Digtene i denne Bog er lærte udenad. Des-

uden er der læst mindre Fortællinger af Carit Etlar og Budde. Jævnlig er der læst Digte op, som staar i Forbindelse med de Personer, Børnene samtidig støder paa ved Undervisningen i Historie; eksempelvis kan anføres: Oehlenschlägers Knud den Store og Chr. Richardts Den ukendte Ø. Grammatikken er indøvet mundtlig ved Hjælp af dertil afpassede Diktatstile. Paa denne Maade er Sætningsleddene og Ordklasserne gennemgaaede. Endvidere har Disciplene lært at omsætte Handleform til Lideform og omvendt samt at skelne Hovedsætninger fra Bisætninger. Foruden Diktatstilene er der skrevet Genfortællingsstile, hvortil Stoffet oftest er taget fra H. H. Lefoliis Fortællinger og Sagaer. — Klassen har desuden haft en Sagatime ugentlig.

II. Klasse. Til Læsestof er brugt det meste af Agerskov. Nørregaard og Strøms Læsebog Nr. 6, nogle fortællende Digte af H. V. Rasmussens Samling, Carit Etlar »Vor nye Lieutenant«, Stykker af Ingerslevs »Jerusalems Ødelæggelse«, samt — paa Svensk — nogle af Digtene i Fänrik Ståls sägner. — Kendskab til de fire Versformer er givet Disciplene gennem mange Eksempler. — Det vigtigste af, hvad der kræves i Grammatik ved Afslutningsprøven i IV. Klasse, er indøvet mundtlig og igennem særlige til Grammatikundervisningen afpassede Diktatstile og Øvelseseksempler. Særlig er der dvælet ved Sætninger i Handleform og Lideform, ved Omsagnsord, ved Biordet og Bindeordet *da* og ved Brugen af Semikolon. Som Eksempler paa Øvelser af denne Art kan anføres:

Han læste, da jeg kom.

Han læste; da jeg kom, holdt han op.

Han læste; da jeg kom, holdt han op, da jeg gerne vilde tale med ham.

Han læste; da jeg kom, holdt han op; da jeg gerne vilde tale med ham, lagde han Bogen til Side.

Da Kong Halvdan var dræbt af sin Broder Frode, var der to Sønner i Live efter ham; men da de begge vare Børn, da deres Fader mistede Liv og Rige, bleve de opfostrede hos en fremmed Mand ved Navn Regin. Denne havde store Ejendomme samt Hustru og Børn. Han fandt da, at der ikke var andet for ham at gøre end at sværge Kong Frode Troskab; men nu turde han ikke beholde Halvdans Sønner hos sig, da de ikke vare sikre hos ham mere. Han førte dem da ud til en Ø, hvor der boede en Olding ved Navn Vifel, som tog imod Børnene, da han var en gammel Ven af Kong Halvdan. Han gemte dem i en Jordhule, da han fandt, at dette Gemmested var det sikreste. Da alt saaledes var ordnet, var Regin tilfreds og drog tilbage til sine Ejendomme.

I følgende Stil vendes aktiviske Sætninger om til passiviske og omvendt:

Af alle de Mænd, der vare kendte af Haldor, var der faa, han satte saa højt som Ejnar Tambeskælver. Af ham blev igen Olaf Trygvason sat højest blandt alle Mænd. Ejnar havde jo stridt under ham i hans sidste Kamp ved Svolder, og tit førtes Talen hen paa den Kamp, naar Mænd sade sammen i Ejnars Hal. Meget berettedes desuden om Kong Olaf, om hans Troskab og Gavmildhed, og sjældent savnedes Haldor, naar saadan Tale førtes enten af Ejnar eller af en i Hirden. »Naar Mennesker ikke mere øve nogen virkelig Stordaad,« sagde Ejnar, »da drager Erindringen min Hu tilbage til de gamle Dage, og jeg dvæler da dobbelt gerne ved det bedste, som da øvedes af gæve Mænd.«

Foruden saadanne Diktatstile har der gennemsnitlig været skrevet en Genfortællingsstil om Ugen, Indholdet

taget af en Part af Völsungernes Saga i H. H. Lefoliis Gengivelse. — Klassen har desuden haft en Sagatime ugentlig.

III. Klasse har læst et Stykke af *Carit Ellars Gøngehøvdingen*, *Oehlenschlägers Palnatoke*, *Holbergs Jeppe paa Bjærgen*, *Chr. Richardts Gertrud Rask* og *Den ukendte Ø, Ibsen: Hærmændene paa Helgeland*, *Bjørnson: Ja, vi elsker dette Landet*, *Grundtvig: Kæmpe vi maa i den løbende Tid*, *H. P. Holst: Naar mit Øje er lukket*; samt nogle Digte (paa Svensk) af *Fänrik Ståls sägner*. — Enkelte Digte samt Partier af *Palnatoke* og *Gøngehøvdingen* er lært udenad. — Grammatikundervisningen er mundtlig og omfatter det Pensum, der kræves ved IV. Kl.s Eksamen. *Alb. Svendsens Øvelseseksempler* er brugt i den sidste Del af Skoleaaret. — Følgende Stile er skrevne: Taterne. — Svinet. — Forskellige Befordringsmidler. — En af mine bedste Morskabsbøger. — At multiplicere (støttet til et Foredrag af Læreren om dette Emne). — Mod, Taalmod, Frimodighed. — En Opdager og hans Opdagelse. — Et Besøg i Grønland. — Forskellige Statsforfatninger. — Oversigt over Dyrene. — Jeg har faaet et Stykke Jord og vil bruge det til —. — Slaveriet. — En holbergsk Figur. — Papir. — Kong Davids Historie. — Nordboernes Blodhævn (støttet til et Foredrag af Læreren og til Sagafortælling). — Planternes Befrugtning. — Hvad der foregik paa Island, før Ørnulf kom til Helgeland (af »Hærmændene«). — Indholdet af Hærmændene paa Helgeland (gennem flere Stile). — Et Ordsprog. — Aandedrættet. — Det indre af Afrika. — Nilen.

IV. Klassen har haft en Sagatime ugentlig.

IV. Klasse har læst og giver op til Eksamen :

1. *Grettes Saga* efter Rosenberg samt Oplysninger om *Livet paa Island* efter Rosenbergs Bog om dette Emne.
2. *Niels Ebbesens Vise*.
3. *Holberg: Den Stundesløse*.
4. — *Pernilles korte Frøkenstand*.
5. *Oehlenschløger: Partier af Tordenskjold*.
6. *Grundtvig: Ole Vind*.
7. — *Kong Farao*.
8. *Baggesen: 1. Sang at Thora*.
9. *H. C. Andersen: Den standhaftige Tinsoldat*.
10. *Blicher: Hosekrammeren*.
11. *Pal. Müller: Den ottende Kunst*.
12. *Chr. Richardt: En Valplads*.
13. *H. P. Holst: Lodsén*.
14. *Molbech: Ambrosius*.
15. *Drachmann: Den sidste Parade*.
16. *Helms: Schleppegrell*.
17. *Ingvor Bondesen: Stolt Gundelil*.
18. *Wergeland: Juleaften*.
19. *Bjørnson: Bergliot* (samt det til Grund liggende Stykke i *Snorre*).
20. Nogle Digte af *Fänrik Ståls sägner*.

Enkelte Digte er lærte udenad; deriblandt, knyttet til Sagalæsningen, *Munchs Digt: Yderst mod Norden*.

Grammatikken er indøvet mundtlig; i Slutningen af Skoleaaret er *Alb. Svendsens Øvelseseksempler* brugt.

Følgende Stile er skrevne: Der sidder tit rigt Barn paa fattig Kones Skød. — Fra Kjøbenhavn til Masned-sund. — Glasset og dets Nytte (efter et Besøg paa

Hellerup Glasværk). — Nordens Oldtid. — At multiplicere (se III. Kl.) — Stil over et selvvalgt Emne; der valgtes: Hallandsaas, Darwinismen, Kjøbenhavn, De vigtigste Næringsveje i Danmark, Christian IV.s Bygningværker, Følgerne af Amerikas Opdagelse, Den danske Bondes Udviklingshistorie. — Aarsag og Virkning (støttet til et Foredrag af Læreren). — Pernilles korte Frøkenstand. — Nordenskjölds Jordomsejling. — Hans Helgesen. — Forskellige Statsforfatninger. — Jeg har faaet et Stykke Jord og vil bruge det til —. — De forskellige Jordbælters Ejendommeligheder. — Slaveriet. — Frankrigs Stænder før Revolutionen (givet af Historielæreren). — Meddelelsesmidlerne og deres Udvikling. — Planternes Befrugtning. — Forskellige Opdagelsesprincipper. — Hvad der kan læres i en Tørvemose. — En Erindring fra Henrik Wergelands Liv (støttet til en Række Foredrag af Dansklereren om Wergeland). — Et Ordsprog. — Hvad jeg saa fra et Vindue i Skolen. — Den Stundesløse. — Nederlandene i Kamp med Spanien. — En oehlenschlägersk Tragedie. — Den danske Bøg. — Det indre af Afrika. — Nero.

Klassen har overværet Foredrag, holdt af Forstanderen om Søren Kierkegaard, Grundtvig, Wergeland og Hans Nielsen Hauge, samt af Hr. Branner om Dante.

V. Klasse har læst Rønnings Litteraturhistorie. Mere specielt er Middelalderens Periode behandlet. Af Forfattere er læst flere eller færre Værker af de fleste af vore Digtere fra Holberg til henimod Nutiden. — I Oldnordisk er læst Wimmers Læsebog Side 74—124. — Stilene se VI. Kl.

VI. Klasse har læst Rønnings Litteraturhistorie.

Mere specielt er Middelalderens og Romantikens Periode behandlet. Af Forfattere er læst flere eller færre Værker af de fleste af vore Digtere fra Holberg til henimod Nutiden. I Oldnordisk er læst hele Wimmers Læsebog. Stilene: Bundne Stile: De gamle Ægyptere. — Folkekarakteren i Sparta og Athen. — Oldtidens Handelsfolk. Den aristokratiske Udvikling i Danmark indtil 1660. — Faust-Sagnet. — Fri Stile: Selskabslivets Værd og Farer. — Hvorfor er Guldhornene et romantisk Digt? — At følge med Tiden; hvad menes der med det? Hvorvidt er det nødvendigt for den personlige Udvikling? Hvorledes opfyldes Kravet? — At tage Parti. — Historieskrivning og Historiedigtning.

Udenfor den reglementerede Undervisning har V.-VI. Klasse overværet de af Bestyreren og Kandidat Branner holdte Foredrag (se IV. Klasse). Desuden har disse to Klasser to Timer om Ugen Skoleaaret igennem faaet Undervisning i *nordisk Oldkendskab*, hvorom meddeles følgende:

Efter Anmodning fra og Aftale med Skolens Bestyrer overtog fhv. *Rektor H. H. Lefolii* fra Begyndelsen af Skoleaaret 1893-94 to Timer ugentlig med V. og VI. Klasse, hvori det var Bestemmelsen, at der til Oplæsning af oldnordiske Litteraturstykker i Oversættelse og Meddelelse af dertil fornødne Oplysninger skulde knyttes

en Fremstilling af Nordboernes Livsforhold til den paa-gældende Tid saa vel i det udvortes som i det aandelige, hvortil der saa kunde knytte sig Udviklinger om beslægtede Forhold fra det almindelige Menneskeliv. Efter hvad der saaledes blev foredraget, skulde Disciplene saa gøre Optegnelser, ligesom det ogsaa ventedes, at der derfra kunde komme Anledning til mundtligt Ordskifte mellem Læreren og Disciplene. Den sidst nævnte Forventning er imidlertid ikke gaaet i Opfyldelse. Derimod har Disciplene gjort Optegnelser, som Læreren i Aarets Løb et Par Gange har efterset, hvorved han hos nogle af dem har fundet de gjorte Optegnelser vidnende om rigtig Opfattelse af det meddelte samt temmelig fyl-dige og i det hele tilfredsstillende; andre havde ladet sig nøje med at optegne temmelig spredte Ting. Paa denne Maade er gennemgaaet *den ældre Edda* og et lille Afsnit af Sagatiden, hvorved for Eddas Vedkommende er benyttet *Aars's og Winkel Horns Oversættelser af Gudekvadene og enkelte Heltekvad*, medens Indholdet af de øvrige Heltekvad er blevet meddelt igennem *Lefoliis pro-saiske Genfortælling af Völsungesagnet* efter Edda og *Völsungesaga* (Fra Nordens Hedenold. Fortalt af H. H. Lefolii, Kbhv. 1877), desuden er blevet oplæst og behandlet enkelte Heltesagn hos *Sakse i N. F. S. Grundtvigs Over-sættelse* samt Stykkerne 1—19 af *Lefoliis Genfortælling af Egils Saga* (Egils Saga genfortalt af samme Kbh. 1867). Læreren har foruden flere hidhørende Stykker af Sv. Grundtvig o. fl. a. benyttet *Finnur Jonssons Oldnorske og oldnordiske Litteraturs Historie, Bind I., Hefte 1—2: Eddakvad og de første Paragraffer af Skjaldekvad*.

Bibelhistorie.

2. og 3. *Fællesklasse* har faaet fortalt en Del bibelske Historier fra det gamle Testamente. Lempelig er der prøvet paa Genfortælling.

4. og 5. *Fællesklasse*. Hele det gamle Testaments Bibelhistorie er fortalt og genfortalt i kort Uddrag. Til Støtte ved Undervisningen er brugt Møllers lille Bibelhistorie.

6. *Fællesklasse* har væsentlig paa samme Maade som 4.—5. Klasse og støttet til samme Bog gennemgaaet Jødernes Historie under den gamle Pagt fra Hjemkomsten fra Babylon, samt det nye Testamente.

I. Klasse har repeteret Hovedbegivenhederne i det gamle Testamente samt gennemgaaet det nye Testaments Bibelhistorie efter Evangelierne og Apostlenes Gerninger.

II. Klasse har faaet gennemgaaet de enkelte Apostles Liv, Hovedpunkterne i Paulus's Historie og den kristne Menigheds Historie fra Pinsedagen til Jerusalems Ødelæggelse. Til denne Undervisning er det nye Testamente brugt i temmelig stor Udstrækning; desuden: Møllers lille Bibelhistorie, Aschenfeldt-Hansens Kirkehistoriske Smaaskrifter og Ingerslev: Jerusalems Ødelæggelse. I Slutningen af Skoleaaret er Wallace: Ben Hur læst højt for Disciplene.

III. Klasse har udførlig faaet gennemgaaet følgende kirkehistoriske Skikkelser: Johan Husz, Savonarola, Luther samt David Livingstone. Det nye Testamente har jævnlig været brugt.

IV., V., VI. Klasse har en Time om Ugen haft kirkehistoriske og kristelig oplysende Foredrag.

Midtpunktet i Skolens Bibel- og Kirkehistorieunder-

visning saavel som i hele dens personlig orienterende Paa-virkning er Frelserkikkelsen. At udforme denne Skikkelse mere og mere for Disciplene alt efter deres forskellige Udviklingstrin og at lede dem til at se den som Midtpunktet i deres eget og alt Menneskeliv i dets mange Forgreninger er paa det personlige Omraade Skolens dybeste Opgave, som den søger at løse dels gennem historisk Oplysning, dels ad opbyggelig Vej. — Igennem alle Klasser har Salmer og andre opbyggelige Sange deres sikre Plads, men læres ikke udenad som Lektie.

Historie.

4. *Fællesklasse.* Efter Erslevs lille Fædrelands-historie for Borger- og Almueskoler er lært forfra til Kristian den 4de. Hovedpunkterne af Nordens Mythologi er blevne fortalte for Børnene.

5. *Fællesklasse.* Efter Blochs mindre Lærebog i Historie er lært Oldtiden og en Del af Middelalderen til Opdagelserne. Efter Erslevs mindre Fædrelandshistorie er lært fra Kristian den 4de og Bogen ud.

6. *Fællesklasse.* Efter Blochs mindre Lærebog i Historie er lært forfra til den nordamerikanske Frihedskrig. Til Eksamen opgives fra Middelalderen til den nordamerikanske Frihedskrig.

I. *Klasse.* Læst og repeteret Oldtidens og Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog I. Del, med Forbigaaelse af Nordens Historie.

II. *Klasse.* Læst og repeteret den nyere og nyeste Tids Historie efter Blochs Lærebog II. Del med Forbigaaelse af Nordens Historie.

III. Klasse. Læst og repeteret Nordens Historie efter Blochs Lærebog I. og II. Del.

IV. stud. Klasse. Læst og repeteret Roms Historie efter Thriges mindre Lærebog. I Kejsertidens Historie er enkelte Partier forbigaaede, hvorimod der er blevet dikteret Eleverne en udførligere Fremstilling af den indre Forfatning, særlig de romerske Embedsmænds Stilling og Forretninger.

IV. Realklasse. Læst og repeteret Blochs Lærebog I. og II. Del.

V. Klasse har læst Thrige: Oldtidens og Nordens Historie.

VI. Klasse. Blochs Middelalderen, nyere og nyeste Tid. Thrige: Oldtidens og Nordens Historie.

Tysk.

4. Fællesklasse. Tysk Elementarbog af Nissen. Side 1—64. Grammatik mundtlig.

5. Fællesklasse. Tysk Elementarbog af Nissen. Side 81—113. Vers udenad efter samme Bog. Grammatik mundtlig.

6. Fællesklasse. Kaper og Simonsens tyske Læsebog for Begyndere. Side 75—97. Kapers Læsebog for Mellemlasserne. Side 1—30. Vers udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære.

I. Klasse. Tysk Læsebog for Mellemlasserne af Kaper. Side 1—64. Vers udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære. Kapers Stiløvelser.

II. Klasse. Tysk Læsebog for Mellemlasserne af Kaper. Side 63—127. Vers udenad efter samme Bog. Ankjærs Formlære. Kapers Stiløvelser.

III. Klasse. Tysk Læsebog for Mellemklasserne af Kaper, Side 125 Bogen ud. Ankjærs Formlære. Syntaks efter Kaper. 1 Stil om Ugen. Smaa lette Fortællinger fra Dansk til Tysk.

IV. Realklasse. Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne. Hele Bogen. Kursorisk: Som IV. stud. Kl Ankjærs Formlære. Syntaks efter Kaper.

IV. stud. Klasse. Prosa: Tysk Læsebog for de højere Klasser af Kaper og Simonsen Side 52—55; 67—83; 96—107; 119—125; 147—188; 297—307; 322—336. Poesi: 40 Sider af Auswahl deutscher Gedichte von Franz Knauth. Kursorisk: Maria Stuart af Schiller. Ambrosius af Molbeck. Ankjærs Formlære. Syntaks efter Kaper.

V. Klasse. I Undervisningstimerne er læst: *Kleist*: Michael Kohlhaas; *Goethe*: Egmont og en Del af *Hauff's* Lichtenstein. Som Maanedslæsning *Zimmermann*: Der Oberhof og det meste af Lichtenstein. Kapers Grammatik for de øverste Klasser.

VI. Klasse. I Undervisningstimerne er læst: *Herder*: Cid; *Goethe*: Egmont; *Schiller*: Die Räuber og noget af *Hauff's* Lichtenstein. Som Maanedslæsning: Det meste af Lichtenstein, *Goethe*: Die Leiden des jungen Werthers og Götz von Berlichingen. Kapers Grammatik for de øverste Klasser.

Fransk.

6. Fællesklasse. Denne Klasse er bleven undervist efter den saakaldte »sproglige Anskuelsesmethode«. I Begyndelsen, fra Sommerferien til December, uden Bog med Benyttelse af de i Klassen for Haanden værende

Genstande og Personer, og hvad der kunde ses ud af Vinduet; stadig med de Ord og Vendinger for Øje, som de først vilde komme til at stifte Bekendtskab med i Bogen. Da Eleverne var sikre i disse Ord og deres Udtale, indførtes Bogen: Schiött & Goldschmidt: Fransk Billed-Elementarbog, og fra Hr. Boghandler Philipsen fik Skolen velvilligt de tilhørende Vægtavler overladte. Efter Bogen og Billederne er indøvet: la classe; le salon; la salle à manger; la chambre à coucher; la cuisine; marchands et industriels; la maison. — Enkelte Ting som Navnene paa Dagene i Ugen er indøvet ud over, hvad der findes i Bogen.

Ved at vente med Indførelse af Bog opnaaedes, at Udtalen faldt betydelig nemmere for Eleverne, naar de i Forvejen havde hørt et Ord uden at se, hvorledes det staves. Resultatet af Undervisningen efter denne Methode synes i det hele meget tilfredsstillende, det falder naturligt og let for Børnene; det, de lærer, kommer til at sidde godt fast, og de Kundskaber, de faar, har strax nogen Værdi i sig selv, kan straks anvendes til smaa Sætninger o. l. — Maaske vil Methoden vise sig at føre lovlig langsomt frem, naar der skal gaas tilstrækkelig grundig til Værks; men der er jo en ikke ringe Tid til Raadighed en hel Skole igennem, og det er da en Trøst, at selv om Undervisningen skulde blive afbrudt før de afsluttende Eksaminer, vil de paa denne Maade underviste Elever dog have vundet et Resultat. — Vanskeligst er det at indøve Grammatiken efter denne Methode, og den lægger paa dette Punkt som iøvrigt i det hele temmelig stærkt Beslag paa Lærerens Kræfter.

Standpunktet i Grammatik er saaledes, at de har

lært Artiklerne, Delingsartiklen iberegnet, Flertalsbøjning og Kønsbøjning af Substantiver og Adjektiver, de fleste af de personlige, possessive og demonstrative Pronominer, de vigtigste Tider at avoir og être og af Verberne paa er. Mens der i øvrigt er stræbt efter, ifølge Methoden, at benytte Fransk ved Undervisningen, har Læreren ment det rigtigt overfor de grammatiske Fænomener at tage Dansk til Hjælp til Forklaringerne for at sikre sig en rigtig Forstaaelse.

I øvrigt er der ikke undervist særskilt i Grammatik eller lært grammatiske Remser, men kun i Tilknytning til noget lært eller sagt.

Hvad det angaar, at faa hele Klassen med, saa er det jo en Selvfølge, at der er en Del, for hvem det falder vanskeligt, og nogle, der er særlig flinke, men det maa dog siges, at det synes, som om man vil kunne faa selv de mindst flinke med, i al Fald til en Del; thi det er netop efter vort Skøn et af Methodens største Fortrin, at den sætter Læreren i Stand til at tage Hensyn til de enkelte Elevers Evner og Standpunkt. De flinke behøver ikke at sinkes af de ringere, de kan naa frem til smaa Samtaler, der kan føres videre og videre —, de, der ikke kan vinde saa langt, kan faa stillet Spørgsmaalene simplere og kortere, og alle kan i det mindste naa til at lære Gloserne og oversætte Sætningerne i Bogen. Saaledes kan Læreren stadig lempe sin Eksamination og de Krav, han stiller, efter Eleven.

Skolen, der i det hele er glad ved den nye Fremgangsmaade, der i Aar for første Gang er forsøgt her, vilde sætte Pris paa, at Elevernes Forældre og Slægt og overhovedet enhver, der har Interesse deraf, vilde be-

nytte Lejligheden til ved Aarsprøven at gøre sig bekendt med Resultaterne.

I. Klasse. Carl Michelsen: Fransk for Begyndere, fra Side 58 og Bogen ud. — Jung; Fransk Læsebog for Begyndere, Side 1—16; 26—46. — En Del Timer har været benyttede til Indøvelse af Gloser og Smaasætninger med de til den sproglige Anskuelsesundervisning hørende Vægtavler som Hjælpemiddel. — Der er ikke blevet benyttet nogen Bog i Grammatik, men undervist ad induktiv Vej *o*: med Teksten som Grundlag.

II. Klasse. Jungs Elementarbog: De i det foregaaende Skoleaar oversprungne Stykker 47—59 om de uregelmæssige Verber. Cohen og Kaper: Franske Læsestykker for Mellemlklasserne Side 1—23; 26—43.

Grammatik efter Noterne i Jungs Elementarbog.

III. Klasse. Cohen og Kaper: Franske Læsestykker Side 55—85; 88—115; 121—127. Jung: Fransk Grammatik pag. 14—106 med en Del Forbigaaelser og nogle Forandringer.

IV. Klasse. Cohen og Kaper: Franske Læsestykker Side 91—115; 121—127; 133—191. — Repeteret og opgives til Eksamen Side 83—115; 121—127; 133—191. Jungs Grammatik med en Del Forbigaaelser særlig i Syntaksen.

V. Klasse. Statarisk: Jung: Franske Noveller og Fortællinger. Side 1—158. Molière: Les fourberies de Scapin. Taine: Monsieur Graindorge (udg. af Baruël og Michelsen). Kursorisk: Jung: Noveller og Fortællinger Side 158—216.

Dels kursorisk, dels som Maanedslæsning: Mérimée: Colomba fra Side 64 Bogen ud.

Jungs Grammatik pag. 1—106.

Den sproglige Afdeling har skrevet 2 Stile ugentlig efter Michelsens Stiløvelser I. — Den mat. Afd. har oversat Stykker af samme Bog mundtlig.

VI. Klasse. Statarisk: Jung: Noveller og Fortællinger Side 1—30; 158—188. Molière: Les fourberies de Scapin. Taine: M. Graindorge (udg. af Baruel og Michelsen). Victor Hugo: Ruy Blas. Kursorisk: Jung: Noveller og Fortæll. Side 188—216. Gaston Boissier: Cicéron et ses amis Side 1—78. Maanedslæsning: Mérimée: Colomba. Augier et Sandeau: Le gendre de M. Poirier. Grammatik efter Jung med en Del Tilføjelser.

Den sproglige Afdeling 1 Stil om Ugen efter Gjeddes Stiløvelser. Den mat. Afd. har læst udvalgte Afsnit af Storm: Dialogues françaises.

Nogle Timer for V. og VI. Klasse i Fællesskab har været brugte til Foredrag og Oplæsning af litteraturhistorisk Indhold væsentlig af og om Molière og Victor Hugo.

Engelsk.

I. Realklasse. Læst 1. og 2. Afdeling af Listovs Ledetraad samt Listovs Læsestykker fra Stk. 1—20. 1 Hjemmestil om Ugen efter Ledetraaden.

II. Realklasse. Læsestykker og Stiløvelser af Listov 1. Afdeling. Side 1—87. Læsestykker af Listov 2. Afdeling. Side 1—103. Rosings Formlære. Versioner efter Magnussen og Hansen.

III. Realklasse. Læsestykker af Listov 2. Afdeling. Side 118—205. Læsestykker udgivne af Boysen 4 Hefter.

Boysens Digte. Rosings Formlære. Versioner efter Magnussen og Hansen.

IV. Realklasse. Prosa: Listovs engelske Læsestykker 2. Afdeling. Brekkes Læsebog for Mellemklasserne Side 1—47. Poesi: Engelske Digte af Boysen. Cursorisk: Brekkes Læsebog for Mellemklasserne fra Side 47 og Bogen ud. Rosings Formlære. Magnussen og Hansens Versioner.

V. stud. Klasse. Charles Dickens: A Christmas carol, i Listovs Udgave, læst og repeteret. Cursorisk efter Macaulay: England before the restoration. Løkke: Engelsk Grammatik.

Latin.

I. stud. Klasse. Læst og repeteret Hauchs latinske Læsebog 1. Del Stykke 1—92. De nødvendige grammatiske Regler mundtlig.

II. stud. Klasse. Hauchs Læsebog 1. Del fra Stykke 90 og ud. Cæsar: De bello Gallico Lib. I. Cap. I. til XXX.

III. stud. Klasse. Forehammers Læsebog. Cicero: In Catilinam I.—II. Cæsar De bello Gallico lib. 2 og 5. 2 Stile om Ugen efter Iversen. Madvigs Grammatik til Afsnittet om Participierne.

IV. stud. Klasse. Livius XXX. Bog, Cicero in Catilinam I.—IV., Virgils Æneide V. Bog.

V. stud. Klasse. Cicero: Pro Roscio cap. 31—53; Pro Dejotaro; Disputationes Tusculanae lib. I. Livius: 28. Bog. Tacitus: Annales ved Bricka pag. 21—45. Virgil: Æneiden lib. I. Horats: Epistolæ II. samt Udvalg af lib. I. Cursorisk er læst ca. 50 Sider af Henrich

sens Versioner. 1 Version om Ugen efter samme. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. Rafns Litteraturhistorie.

VI. stud. Klasse. Statarisk Latin: Tacitus: Annales I., 50—81. Udvalg af Horats's Oder og Satirer. — Efter Carmina selecta (Madvig): Properts: 1—2 og 10—11; Juvenal: I.; Mortial 1—20. Weisses Romerske Antikviteter. Rafns Litteraturhistorie. Til Afgangseksamen opgives: Cicero: Pro lege Manilia, Seneca: Ad Marciam consolatio. Tacitus: Annales. lib. I. Horats: Oder I., 1, 2, 3, 4, 5, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 29, 31; II., 3, 7, 13, 14; III., 1, 2, 7, 8, 9, 10, 13, 18, 21, 25, 28, 29, 30; VI., 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15. Breve I., 1, 8—17, II., 1—3. Efter Carmina selecta (Madvig): Catul 1—9; Tibul 1—3, Properts 1—7, 10, 11; Juvenal 1; Martial 1—20.

Græsk.

III. stud. Klasse. Bergs Forskole. Xenofon Anabasis I., 1—3. Formlæren efter Weilbach.

IV. stud. Klasse. Levy og Velschous græske Læsebog pag. 46—63 og 71—85 og Odysseens 12. Bog. Sechers Mythologi. Formlæren efter Weilbach.

V. stud. Klasse. Herodots 5. Bog med Forbigaaelse af cap. 39—48 og 52—96. Homer: Odysseen 1. og 9. Bog. Iliaden: 7. og 8. Bog Lukian: Hanen. Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Sechers Mythologi. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden.

VI. stud. Klasse. Homer: Odysseen 1. Bog og 5., 1—144. Iliaden 7 og 8. Bog. Platon: Apologien og Kriton. Aristofanes's Skyer efter Petersens Anthologi.

Matematik.

I. Klasse. Jul. Petersens Aritmetik: Addition, Subtraktion og Multiplikation. Jul. Petersens Plangeometri til Parallele Linjer. To Gange ugentlig Hjemmeopgaver indenfor det foreliggende Pensum.

II. Klasse. Aritmetik: Efter mundtlig Fremstilling Division, Brøk, Ligninger af 1ste Grad med 1 og flere ubekendte, Proportioner, Decimalbrøk. Opgaver svarende hertil. Geometri: Jul. Petersens Bog til Lighedannedhed. Alle Bogens Opgaver er løste foruden en Del flere.

III. Klasse. Aritmetik: Efter Jul. Petersens Lærebog er læst: Proportioner, Decimalbrøk, Potens, Polynomiers Division, Rod med Forbigaaelse af Kubikrod, Lign. af 2den Grad og Rækker. Geometri: Jul. Petersens Bog til Arealer. Bogens Opgaver er løste foruden mange flere, især efter Lomholts Samling.

IV. Klasse. Aritmetik: Jul. Petersens Lærebog med enkelte Forbigaaelser. Lomholts Samling og Bokkenheusers Bøger er benyttede. Geometri: Jul. Petersens Lærebog med alle dens Opgaver, desuden Opgaver efter Lomholt og flere andre.

V. Klasse. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I., II. og III. Del. Jul. Petersens Analytisk Plangeometri I. til § 9. Jul. Petersens Trigonometri.

VI. Klasse. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I., II. og III. Del. Jul. Petersens Trigonometri. Jul. Petersens Analytisk Plangeometri I. til § 9. Jul. Petersens Stereometri I.

Regning.

1. Fællesklasse. Der er i Aar gjort Forsøg paa at

indlede dette Fag ved Hjælp af »Kugleramme«. Der er
 1) gennemgaaet Tælning til 100 og tilbage igen til 1;
 2) gennemgaaet alle lige og ulige Tal til 100, baade
 forlængs og baglængs; 3) lært at skrive Tallene indtil
 100; 4) lært at regne smaa Læggesammen-Stykker med
 1-cifrede Tal, hvis Sum ikke overgaar 100; 5) indøvet
 Læggesammen-Tabellen.

2. *Fællesklasse.* Fortsat Sammenlægning, men med
 større Tal og med Benævnelser som Kr. og Øre, Sn. og Æg.
 Indøvet Fradragning med ubenævnte Tal og lært Fra-
 dragnings-Tabellen. I denne Klasse begyndes med smaa
 mundtlige Hjemmelektier.

3. *Fællesklasse.* Udvidet Sammenlægning ved Benyt-
 telse af større Tal og flere Benævnelser som Tdr., Gros,
 Favne o. fl. Dette er saa igen overført paa Fradrag-
 ningen. Endvidere er Gangetabellen lært. I denne Klasse
 begyndes med skriftlig Hjemmeregning, skrevet med
 Blyant.

4. *Fællesklasse.* Foruden at her ogsaa er arbejdet
 paa Sammenlægning og Fradragning med endnu større
 Tal og flere Benævnelser, er der indøvet Multiplikation
 baade med og uden benævnt Multiplikandus. Divisions-
 tabellen gennemgaaet. Her begyndes med at skrive den
 skriftlige Hjemmeregning med Blæk.

5. *Fællesklasse.* Foruden at det tidligere gennem-
 gaaede er udvidet med større Tal og flere Benævnelser,
 er her indøvet Division baade med ubenævnte og be-
 nævnte Tal. Den store Tabel gennemgaaet. — Afvekslet
 med mundtlige og skriftlige Hjemmearbejder til hver
 Time.

6. *Fællesklasse.* Afsluttet de fire Regningsarter med

hele Tal; desuden er her regnet Addition og Subtraktion med Brøk efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne til Side 13. Fortsat med Tabeløvelser. — Afvekslet med mundtlige og skriftlige Hjemmearbejder til hver Time.

I. Klasse. Fortsat Brøkgregning med Multiplikation og Division hovedsagelig efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne til Side 32. En Hjemmeopgave til hver Time.

II. Klasse. Efter Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasserne: Omvendt og ligefremt Forhold, sammensat Forhold, Procentregning, fremmed Mønt, Delingsregning.

III. Klasse. Efter Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser og efter Lomholts Samling af Eksamensopgaver: Blandede Opgaver, hvortil kun kræves det tidligere lærte, samt Arealer.

IV. Realklasse. Efter Bokkenheusers Regneb. for de højere Klasser og efter Lomholts Samling af Eksamensopgaver Arealer, Voluminer og Repetitionsopgaver i det hele Kursus.

Geografi.

2. og 3. Fællesklasse. Gennem Samtaler, Fortællinger, Fremvisning af Billeder med mere ledes Smaa børnene lidt efter lidt ind paa Geografien. Det er selvfølgelig umuligt paa et begrænset Omraade at give en Oversigt over alle de Enkeltheder, en saadan begyndende Undervisning beskæftiger sig med; det meste af den hele vide Verden frembyder jo Stof for Børnenes Videlyst; og denne Undervisnings Værd beror jo næsten udelukkende

paa Lærerens Erfaring og øvrige Dygtighed, mindre paa, hvad der er talt om. Ved Udgangen af 3. Klasse er der af særlig Kundskab fæstnet: Danmarks Naturforhold og Banelinier samt de vigtigste Byer ved disse.

Af Hjælpemidler er særlig brugt: Roms geografiske Billeder og Galschiøts Danmark i Billeder og Tekst. I denne og i de andre Fællesklasser bruges ogsaa Roms to geografiske Anskuelseskort.

4. *Fællesklasse* har udførligere gennemgaaet Danmarks, Norges og Sverrigs Geografi støttende sig til Erslevs Geografi Nr. 3. — Her som i de foregaaende og efterfølgende Klasser udfyldes Undervisningen ved Samtaler og Fortællinger om nærliggende Emner.

5. *Fællesklasse* har gennemgaaet den Part af Norges og Sverrigs Geografi, som ikke naaedes forrige Skoleaar. Desuden Ruslands og de britiske Øers Geografi, og endelig Mellemeuropas Naturforhold. Til Undervisningen bruges Erslevs Geografi Nr. 3.

6. *Fællesklasse*. Gennemgaaet fra Tysklands »Folket og Staten« i Erslevs Geografi Nr. 3 og Europa ud.

I. *Klasse*. De 4 fremmede Verdensdele efter Erslevs Geogr. Nr. 2.

II. *Klasse*. Evropa efter samme Bog.

III. *Klasse*. De 4 fremmede Verdensdele, Danmark og den matematiske Geografi efter samme Bog.

IV. *Klasse*. Hele Geogr. efter samme Bog.

Naturhistorie.

2. og 3. *Fællesklasse* har faaet Træk fra Dyrelivet samtidig med Undervisningen i Geografi og efter samme Fremgangsmaade, som der er skildret. Skolens zoologiske

Samling samt Alfred Jacobsens Række af Dyrebilleder er brugt i stor Udstrækning saavel her som i de følgende Klasser.

4. *Fællesklasse* har gennemgaaet Pattedyr og Fugle efter mundtlig Fremstilling, støttet af Sahlertz's Zoologi. Om zoologisk Samling og Billeder se under 2. og 3. Klasse ovenfor.

5. *Fællesklasse*. Krybdyr, Padder, Fisk og lavere Dyr efter Sahlertz.

6. *Fællesklasse*. Pattedyr og Fugle (Systematik og Fysiologi) efter Sahlertz.

I. *Klasse*. Krybdyr, Padder, Fisk og lavere Dyr efter Feddersen.

II. *Klasse*. *Zoologi*: Den almindelige Del samt Pattedyr og Fugle efter Feddersen. *Botanik*: Den almindelige Botanik efter V. A. Poulsens Lærebog i Botanik.

III. *Klasse*. *Zoologi*: Krybdyr, Padder, Fisk og lavere Dyr efter Feddersen. *Botanik*: Tokimbladede efter V. A. Poulsen.

IV. *Klasse*. *Zoologi*: Feddersens Lærebog i Dyre- rigets Naturhistorie. *Botanik*: V. A. Poulsens Lærebog i Botanik.

Fysik.

III. *Realklasse* har igennem mundtlig Gennemgang og Eksperimenter samt med delvis Benyttelse af Holtens og Ellingers Lærebøger lært om Kræfter, Vædskers Ligevægt, Vægtfylde, Lufttryk, Barometre, Pomper, Hæ- verter, Dykkerklokken, Luftballonen. — Desuden Magne- tisme og Elektricitet. — Udenfor det befalede Pensum

er gennemgaaet det vigtigste af Lydlæren samt givet Disciplene nogen Kendskab til Kemi.

IV. Realklasse. Lært det befalede Pensum. Undervisningen er efter den mundtlige Gennemgang støttet til Eksperimenter, skriftlige Optegnelser samt Holtens og Ellingers Lærebøger.

V. Klasse. Ellingers Varmelære og sammes Magnetisme og Elektricitet.

VI. Klasse. Ellingers Varmelære, sammes Magnetisme og Elektricitet, sammes Mekanisk Fysik, Adam Poulsens Optik, Forchammers og Julius Petersens Astronomi.

Desuden er der igennem Skolens samtlige Klasser Undervisning i *Gymnastik* og *Sang*; alle Pigerne har Undervisning i *kvindeligt Haandarbejde*; samtlige Klasser med Undtagelse af de fire øverste har Undervisning i *Skrivning*; samtlige Klasser med Undtagelse af de fire øverste og de to laveste Fællesklasser har Undervisning i *Frihaandstegning*; i *geometrisk Tegning* gives Undervisning, alt som Øvelsen i Løsning af Konstruktionsopgaver kræver det. I V. VI. mat.-naturv. Klasse gives særskilt Undervisning i *Projektionstegning*.

Privat gives Undervisning i *Musik*, *Dans*, *Hugning* og *Svømning*.

Næste Skoleaar bruges følgende Bøger*).

1. Klasse.

H. C. Frederiksens Læsebog for smaa Børn.

2. Klasse.

Schneekloth: Dansk Læsebog for det andet Skoleaar.

Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

3. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog
Nr. 1. Dahlbergs mindre Lærebog i Geografi. A. Langsted: Billeder af Fædrelandets Historie. Sannes Skolesangbog for Smaabørn.

4. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog
Nr. 2. Nissens tyske Elementarbog. Erslevs Geografi
Nr. 3 (Udg. 1893). Sahlertz's Zoologi. A. Langsted:
Billeder af Fædrelandets Historie. Christen Møllers
Lærebog i Bibellistorie for Elementarskolen. Sannes:
Tostemmige Fædrelandssange.

5. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog

*) Enkelte Bøger, som ikke her er anførte, vil blive opgivne ved Skoleaarets Begyndelse eller længere hen i Aaret, efterhaanden som der bliver Brug for dem, saaledes Dansk Litteratur i III. og IV. Kl., Fransk i 6. Fælleskl. og i V. og VI. Klasse. Det tilraades: ikke at forsyne nye Bøger med Navn, forinden de er foreviste paa Skolen. Alle danske Læsebøger skal have den befalede Retskrivning.

Nr. 3. Nissens tyske Elementarbog. Erslevs Geografi Nr. 3. (Udg. 1893). Sahlertz's Zoologi. V. A. Blochs mindre Lærebog i Historie for Skolens Underklasser. A. Langsted: Billeder af Fædrelandets Historie. Christen Møllers Lærebog i Bibelhistorie for Elementarskolen. Samme: Tohundrede Træffeøvelser. Samme: Tøstemmige Fædrelandssange.

6. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 4. Nissens tyske Elementarbog. Ankjærs tyske Formlære. Kapers tyske Stiløvelser for Begyndere. V. A. Blochs mindre Lærebog i Historie for Skolens Underklasser. Christen Møllers Bibelhistorie for Seminarier og højere Skoler. Erslevs Geografi Nr. 3. (Udg. 1893). Erslevs større Atlas Sahlertz's Zoologi. Bokkenhensers Regnebog for Mellemlklasserne. Samme: Tohundrede Træffeøvelser. Samme: Tøstemmige Sange af nordiske Komponister.

I. stud. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 5. Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Ankjærs tyske Formlære. Kapers tyske Leksikon.*) Schiøtt og Goldschmidts franske Billedelementarbog med tilhørende Atlas. Hauchs latinske Læsebog I. Chr. Møllers Bibelhistorie for Seminarier og højere Skoler. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I. (sidste Udgave). Erslevs Geografi Nr. 2 (Udg. 1893). Erslevs større Atlas. Lützens Zoologi. Julius Petersens Aritmetik I. og Plangeometri. Bokken-

*) En ny Udgave udkommer i Løbet af Skoleaaret; denne anbefales.

heusers Regnebog for Mellemlklasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Tostemmige Sange af nordiske Komponister.

I. Realklasse.

Som I. stud. Kl., men i Stedet for Hauchs latinske Læsebog anskaffes Listovs engelske Ledetraad I. Afd.

II. stud. Klasse.

Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog Nr. 6. Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne. Kapers Stiløvelser for Begyndere. Ankjærs tyske Formlære. Kapers tyske Leksikon*). Jungs franske Læsebog for Begyndere. Hauchs latinske Læsebog I. (2den Udgave). Madvigs latinske Grammatik. Jensen og Goldschmidts latinske Leksikon. Scheuers Oversigt. Cæsar: De bello Gallico. Blochs historiske Lærebog for Realskoler II. (sidste Udg.) Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik I. og Geometri. Bokkenheusers Regnebog for Mellemlklasserne. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Trestemmige Sange.

II. Realklasse.

Som II. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for de latinske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker I. Afd. Rosings Grammatik og Rosings Leksikon.

III. stud. Klasse.

Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasserne. Ankjærs tyske Formlære. Kapers Syntaks. Cohen og Kapers franske Læsebog. Jungs Grammatik. Cæsar: De bello

*) En ny Udgave udkommer i Løb af Skoleaaret; denne anbefales.

Gallico. Ciceros Taler, ved Madvig. Madvigs Grammatik (8. Udg.) Scheuers Oversigt. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Bergs Forskole i Græsk. Weilbachs Formlære. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler I.—II. (sidste Udgave). Erslevs historiske Atlas over Norden. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Jul. Petersens Aritmetik og Algebra I. og II. Jul. Petersens Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser. Sanne: Tohundrede Træffeøvelser. Sanne: Trestemmige Sange.

III. Realklasse.

Som III. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for de latinske og græske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker, 2. Afd. Boysens engelske Digte. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. Rosings Leksikon.

IV. stud. Klasse.

Kaper og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser. 'Ankjærs Formlære. Kapers Syntaks. Et dansk-tysk og et tysk-dansk Leksikon af Kaper. Cohen og Kapers franske Læsebog. Jungs Grammatik. Cæsar: De bello Gallico. Ovid, ved Levy. Ciceros Taler, ved Madvig. Madvigs Grammatik. Scheuers Oversigt. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Iversens Stiløvelser. Homers Odysse. Xenophons Anabasis. Weilbachs Formlære. Bergs Leksikon. Sechers græske Mytologi. Thriges mindre Lærebog i Oldtidens Historie. Erslevs Geografi Nr. 2. Erslevs større Atlas. Feddersens Zoologi. Poulsens Botanik. Ellingers Fysik*). Simeon Larsens

*) Anskaffes ikke af de spr.-hist. studerende. De græske Bøger anskaffes ikke af de mat.-naturv. studerende.

Logaritmer. Steens Eksamensopgaver. Jul. Petersens Aritmetik I.—II. og Geometri. Bokkenheusers Regnebog for de højere Klasser.

IV. Realklasse.

Som IV. stud. Kl., men anskaffer i Stedet for Kapers og Simonsens Læsebog Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne; og i Stedet for de latinske og græske Lærebøger Listovs engelske Læsestykker, 2. Afd. Boysens engelske Digte. Boysens engelske Læsestykker 1.—4. Hefte. Hansen og Magnussens Versioner. Rosings Grammatik. I Historie benyttes Blochs Lærebog for Realskoler I.—II. (sidste Udgave).

V. Klasse (sprogl.-histor.)

Ronnings danske Litteraturhistorie. Wimmers oldnordiske Læsebog. Kapers tyske Stiløvelser for de højere Klasser. Kortfattet Omrids af den tyske Litteraturs Historie ved R. H. Kapers tyske Grammatik for de højere Klasser. Jungs franske Grammatik. Michelsens Stiløvelser I. Sicks franske Ordbog. Sundby og Baruëls dansk-franske Ordbog. Ciceros Taler, ved Madvig. Livius, ved Madvig. Virgils Æneide, ved Lund 1.—6. Bog. Horats' Oder og Breve, ved Lembcke (sidste Udgave). Henrichsens Versioner. Jensen og Goldschmidts Leksikon. Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv i Oldtiden (2. Udg.) Rafns Litteraturhistorie. Herodot: Teubners Tekstudgave. Platons Apologi og Kriton, ved Wiehe (4. Udg.) Weilbachs Formlære. Hudes Syntaks. Bergs Leksikon. Sechers Mytologi. Sechers Kunsthistorie. Christensen: Det græske Statsliv i Oldtiden. Thriges Oldtidens og Nordens Historie. Blochs større Lærebøger

i Middelalderen (3. Udg.), nyere (2. Udg.) og nyeste Tids Historie. Ellingers elementære Fysik.

V. Klasse (mat.-naturv.)

Som V. spr.-hist. Klasse, men i Stedet for de latinske og græske Bøger anskaffes følgende mat. Lærebøger: Jul. Petersens Algebra I.—II. Jul. Petersens Trigonometri. Sammes Stereometri. Sammes analytiske Plangeometri. Sammes Metoder og Teorier. Ellingers mekaniske Fysik. Sammes Magnetisme og Elektricitet. Sammes Varmelære. Petersens og Forchhammers Astronomi.

VI. Klasse (sprogl.-hist.)

Som V. Klasse og desuden Tacitus: Annaler, ved Nippedey. Seneca, ved Gertz. Carmina selecta, ved Madvig. Thoresens Eksamensversioner.

VI. Klasse (mat.-nat)

Som V. Klasse.

Samtlige Elever bruger ved Morgensangen, Søndagsmøderne, i adskillige Undervisningstimer og ved andre Lejligheder følgende Sangbøger: Rørdams Salmer, »Sange og Digte til Danmarks Melodier« og Rasmussens Børnesangbog.

De, der ønske at anskaffe Bøger gennem Hr. Høgsbro, anmodes om at indsende Meddelelse derom senest 8 Dage før Feriens Udløb, for at alt kan være tilstede ved Skolens Begyndelse. Adr.: Ordrup, Charlottenlund St.

Om at tage Parti.

1.

Vi indsamler og modtager Indtryk af vore Omgivelser, vore Oplevelser og efter vor Natur, der kan være modtagelig for visse Indtryk, uimodtagelig for andre. Disse Indtryk samler sig saa til en Livsanskuelse, mindre eller mere bevidst, alt efter vor Dannelses Beskaffenhed.

Da nu de enkelte Menneskers Omgivelser, Oplevelser og Natur kan være yderst forskellig, maa de enkelte kunne komme til yderst forskellige Livsstandpunkter, der igen danner Underlag for de mange forskellige »Partier«.

Nogle Eksempler kan nærmere oplyse dette.

En har levet under Forhold, der særlig har givet ham Øje for Statskirkens Betydning i Kristendommens Tjeneste; han har følt sit eget og sine Omgangsfællers inderste Liv værnet af den; jo mere han hører om dens Mangler, jo dybere erkender han dens Betydning. Han bliver Statskirkemand. — En anden har levet under helt andre Forhold, hvor han i særlig Grad har faaet Øje for, hvor dybt sunken Statskirken er, hvor fjærnt den staar fra »den hellige almindelige Kirke«, og ser i Statskirkevæsenet med al dets Udvorteshed, med alle de mange sløve og vantro Medlemmer den største Hindring for sand Kristendoms Fremgang: Han bliver Frikirkemand,

En har levet under Forhold, der har lært ham at se i Konfirmationen en af de kirkelige Handlinger, der har størst Betydning for de unge; han har set, hvorledes den, brugt paa rette Maade, har bundet de unges Hjærter til Kirken, og Konfirmationsløftet bliver derved for ham en af Samfundets Grundpiller. — En anden har levet under Forhold, der atter og atter har nødet ham til at se, hvorledes Konfirmationen misbruges, og det i saadan en Grad, at Misbrugen for ham bliver det overvejende, idet han har set, hvorledes Tusinder og atter Tusinder uden Tro eller uden Sandhed, blot af Vane og for Skik og Brugs Skyld, har aflagt Løftet; og han er derved kommen til at betragte Konfirmationen som en stadig gentagen og stadig stigende Indøvelse i Usandhed.

Saa tager da hver sit Parti efter det, *han* har erfaret og oplevet. Herimod er intet at sige. Det kan ikke være anderledes. At det dybere set ikke er ham, der *tager* Parti, men Partiet, der *tager ham*, kunde gøres til Genstand for en psykologisk Undersøgelse, der dog ligger udenfor denne Athandlings Grænser. — At hvert enkelt Parti hævder *sit* Standpunkt og med Kraft strider for *sine* Tanker, er en Nødvendighed, for at Vildfarelser kan erkendes og Sandheden sejre, idet dens enkelte Momenter uddybes. Og for den enkelte Personlighed kan det have sin Betydning, at han til en Tid ser sin og sit Partis Grundtanke som den ene rigtige; Kampen for det ene Formaal, der udelukker enhver Modsætning, samler hans Energi og kan hjælpe ham hen imod at blive et helt Menneske.

Der er noget æggende, forfriskende i at tage Parti; der kan være noget berusende, opløftende i at lade sig

erobre af en begavet og begejstret Partimands Ord; at komme under en Fane, en Partifane, kan, særlig for et ungt Menneske, betyde at have faaet en Plads i den virkelige Verden, som han ligede efter at komme ind i; Partiet bliver saaledes som oftest for den enkelte den Vej, ad hvilken han kommer ind i det virkelige Liv. Dette ses bedst i de kirkelige Forhold: Vejen til Kirkens Helligdom gaar for den enkelte gennem et af de ydre Kirkepartier, — enten gennem et, der allerede er dannet, eller et, han selv danner. Og da de Tanker, der bærer Livet, baner sig Vej ind i Verden gennem enkelte Mennesker, bliver Partierne ligesom de Døre, Tankerne maa ind igennem for at komme til Verden. At holde sig udenfor Partierne er i saare mange Tilfælde Udtryk for at være en luaken, uinteresseret Person, en egenkærlig Borger saavel i det verdslige som i det himmelske Rige.

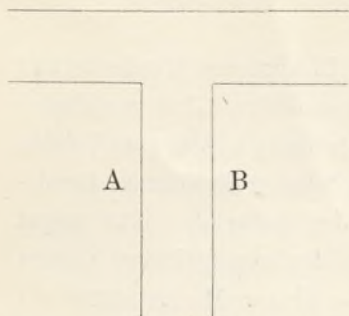
Naar det saa lyder rundt omkring fra: »Tag Parti!« — »Ton Flag!« — da kan dette Tilraab indeholde en Opfordring, der vel er værd at følge, særlig for de unge; de har ikke helt Uret, naar de med en Slags Medlidenhed ser paa dem, der endnu ikke er komne saa vidt, at de har fundet et Parti at udfolde sig i, og naar de synes, at de, der staar udenfor, ikke er rigtig med, mangler skarpt Syn, sondrende Forstand, Mesterskabets Evne til at drage faste Grænselinier, maaske ogsaa Begejstring og Kærlighed.

2.

Men kan Partivæsenet saavel for Samfundet som for den enkelte være Døren, Tankerne skal igennem for at virkeliggøres, og som vi Mennesker skal igennem for at faa vore Kræfter tagne i Brug, saa gælder det vel ogsaa her, at man ikke skal blive staaende i Døren. — Da der er langt til Fuldkommenheden, og vi alle erkender stykkevis, vil der altid blive væsentlige Omraader, hvorom det gælder, at vi maa være meget taknemmelige, om vi blot er naaede ind i Døraabningen. Men vi maa blot ikke glemme, at dermed er vi ikke naaede helt frem. Og trods vor Begrænsning maa der for os i vor fremskridende Udvikling efterhaanden komme saa det ene Omraade, saa det andet, hvor Partivæsenet kun blev Gennemgangsled til en rigere og klarere Erkendelse. Jeg maa efterhaanden lære, at et Partistandpunkt kun udtrykker en Side af et større hele og er betinget af Opdragelse, Sædvane, Omgivelser, Næringsvej, Klima, kort sagt af, hvorledes den enkeltes Natur er og er bleven tildannet. Det vil da vise sig, at der aldrig er kun Sandhed hos det ene Parti, kun Vildfarelse hos det modsatte; ja ofte ikke engang mest Sandhed hos det ene, mindre hos det andet Parti, naar de da — hvad her stadig er underforstaaet — staaer paa Sandheds Grund, sætter noget ind og bærer Udviklingen fremad.

Lad os bruge et Billede:

- a
- b

Tegningen forestiller en Vej; de to Prikker a og b forestiller to Flagstænger; A og B to Personer, der gaar fremad mod Tværvejen, hver paa sin Gangsti. For A staar a til *venstre* for b; for B staar a til *højre* for b. Naar nu den ene hævder det ene, den anden det andet, har de begge Ret.

Modsætningen ligger kun i, at hver af de to Personer ser Flagstængerne fra *sit* Synspunkt. — Dette Billede er tjenligt i mange Tilfælde.

Hvad er Forskellen paa Højre og Venstre, baade politisk, litterært og religiøst set? Højre har væsentlig Øje for de *bestaaende* Tanker, ser *deres* Levedygtighed og arbejder paa at uddybe og udnytte den Livskraft, der ligger i *dem*; Venstre har væsentlig Øje for de nye, fremspirende Tanker, der en Gang skal danne Livets Underlag, og arbejder saa paa at skaffe *disse* Plads, Anerkjendelse, Sejr. — Er her Modsætning? — At de enkelte levende, virksomme Partimedlemmer ser Forskellen som Modsætning og kun som Modsætning er hylst foran. Lad dem saa kun kæmpe! — Ser jeg to af mine Sønner strides om et Stykke Havejord, der lige saa meget er den enes som den andens — for det er mit! — men givet dem til fælles Brug, da er der den Sandhed i deres Strid, indtil de faar fundet sig tilrette i at dyrke Jorden i Fællesskab, at den, der strider bedst, faar Jorden. Det er et brugbart Begyndelsesstadium. De

kan da maaske stride sig frem til at erkende den højere Sandhed: At det er de fredsommelige, der skal arve Jorden.

Litterært set: Hvad er Idealismens Kendemærke? Det kan kortelig udtrykkes saaledes: Jeg godkender ingen Realitet, som ikke kan løftes op i Idealernes Verden og staa sin Prøve der. — Og hvad er Realismens Kendemærke? — Kortelig dette: Jeg godkender ikke noget Ideal, som ikke tør stige ned i den haandgribelige Verden og kan staa sin Prøve der. — Er her Modsætning?

Og gaar vi til det religiøse, da maa vi sige: Paa fælles Underlag uddyber Katoliken een Side af det kristelige, Protestanten en anden, Indre Mission een Side af det protestantiske, Grundtvigianismen en anden. Hvem har mest Ret: Grundtvig eller Absalon; Martensen eller Andreas Sunesøn; Otto Funke eller Frederik Jungersen; Rørdam eller Julius Thomsen; den, der betoner: Livet er en Gave, eller den, der betoner: Livet er en Opgave; den, der betoner: Vær altid glad, eller den, der betoner: Salige er de, der sørger; den, der siger: Kristus bærer Verden, eller den, der siger: Verden bærer Kristus? Ja, hvem har mest Ret: Den, der siger: Jesus har Gud til Fader, eller den, der siger: Jesus har Marie til Moder?

For Kristenlivets Udvikling bliver Sondringen mellem de kirkelige Partier i Længden en Ulykke, naar det ene kirkelige Parti kun kan se sin egen Berettigelse og ikke tillige de andres. At det ene Menneske i Følge sine Forudsætninger finder mest Næring for sig ved at søge sin Kirkegang i en grundtvigsk Menighed, medens en anden med andre Forudsætninger føler sig bedst hjemme i en Indre Missions-Menighed, — dette er i sin Orden;

men naar den ene væsentlig ser *kun* Sandheden i *sin* Kirkeafdeling og væsentlig kun ser Vildfarelse i den anden Kirkeafdeling, da kommer Misligheden, og uddybes Kløften, bliver Sondringen til Ulykke. To Mennesker kan sjældent se ens paa den samme tredje; dybere set ser de aldrig ganske ens paa ham. Saaledes er det ogsaa sandt, at hvert Menneske har *sin* Gud; d. v. s.: Den ene, sande Gud ser ikke ens ud for de forskellige Menneskers Tro; hvor forskellig er ikke vor Natur og *for saa vidt* vor Tro! hvor forskellig er ikke vore Kampe, Fristelser, Oplevelser og *for saa vidt* vor Tro! hvor forskellig er ikke vore Forældre, vor Trang, vor religiøse Udvikling og *for saa vidt* vor Tro — og dermed vor Gud! — Hvem skal dømme? — Skal den ene dømme den anden? — Var det paa Garizim eller i Jerusalem, der skulde tilbedes i Aand og Sandhed? — De, der kaldte sig selv rettroende, de, der i egne Tanker førte den »rene« Lære, har til alle Tider syndet stærkt mod Sandheden, endnu mere mod Kærligheden.

Og saa alle de smaa, de enfoldige Mennesker, de for Verden — ogsaa den kristne Verden — »ringe«, de *kan* ikke tage Parti, de forstaar ikke de religiøse Partistridigheder. Hvormange af os maa ikke bekende, at *den* jævne Mand eller Kvinde, *den* Moder eller *den* Hustru, der først bar Jesus til os paa Troens Arme, næppe vidste, hvad Parti var. Men

»komme ned og slutte Ringen,
være glad i Kvæld og Gry,
elske Verden, hade ingen,
føle sig som født paa ny«,

— det havde de nemmet. Og hvor mange af os Forældre

og Børnevenner vilde ikke gerne have Lov til Livet igennem at være Børn med vore Børn, fylde vor Plads efter Evne uden at skulle prisgive en Part af vor Kraft til Strid om vor Læres Renhed, gøre godt i den Børneverden, vi sattes i, og saa gaa sammen med Børnene

»med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
lysvaagent for alt skønt og stort heneden,
men med de dybe Længsler vel bekendt,
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden.«

Partivæsenet hilder os ogsaa tit paa den Maade, at vi ikke tør give os hen til en ny Tanke, før vi har faaet at vide, *hvem* der er kommen med den, d. v. s. til *hvad Parti* han hører; hører han til *vort* Parti, har vi en Tilbøjelighed til uden Prøvelse at give ham Ret; hører han til Modpartiet, faar han næppe Ret. Partivæsenet avler saaledes ogsaa megen Uretfærdighed.

Og hvor underligt! — Naar Mennesker først er døde, og vi har dem paa Afstand, — hvor kan vi da ikke velsigne dem, naar de har sat noget godt ind i Verden; og hvor ligegyldigt er det os ikke, hvad Parti de hørte til, — blot deres Liv har været til Velsignelse.

Vi kan i det hele taget gøre megen Fortræd ved at gaa og lægge kristelig Maalestok paa vore Medmennesker. Det er dog en Livsnødvendighed for ethvert Menneske at faa Tid til at udvikle sig, at være den, han er, og staa der, hvor han staar, inden han kan komme videre, at drømme sine Drømme, gennemgaa sine Prøvelser og saa vinde frem Skridt for Skridt; hvert Skridt kan tit tage mange Aar. Er saa den religiøse Trang vakt i os, da faar vi atter have Lov til at udvikle os; vi faar »prædike Troen, til vi faar den, og saa prædike, fordi vi

har den«, vi faar have Lov til at staa, om det saa skal være, langt, langt tilbage for de fremmelige; det er Synd at træde Planten ned, fordi den ikke har sat Blomst eller Frugt endnu; det er Synd at tage fra os det, vi er; hvordan skal vi saa komme videre! — Vi faar dog drage Aande, som vi er. Det er ikke for intet, vi har faaet det Raad: at omgaas hverandre »med Varsomhed«.

Og vaagner saa engang Syndsbevidstheden i mig, og mit Hjerte hverken i Himlen eller paa Jorden har noget Sted at være, da godt for mig, om jeg kan sige:

»Jeg ejer en Ven, han hviskede nu:

»Guds Fred!« i mit natvaage Sind.

Naar Lysene dør, naar Mørket har Gru,
da kommer han gernest ind.

Han ejer ej Ord, som falder mig haardt;
thi selv har han syndet og lidt.

Han læger med Blik det Sted, som er saart,
og sidder, til jeg har stridt.«

Men *hans* Partistade spørger jeg ikke om. Lykkes det ham at bære min hjemløse Sjæl hen til et Sted, hvor den kan være, da er han i Pagt med Ham, der er Synderes Ven. *Det* er Flaget, han toner. — Nok for mig!

Saa kan vi slutte dette Stykke med *Livingstones* Ord, da han stod i sin store Strid ovre blandt Negrene:

»Vore Anskuelser om de forskellige Kirkepartier forandres herude lidt efter lidt, til man ender med at betragte alle gudfrygtige og fromme Mænd som Brødre«.

3.

Under Udarbejdelsen af nærværende Afhandling er det jo ganske naturligt, at der stadig har været tænkt paa Opdragergerningen.

Det er af stor Betydning for en Opdrager, der ikke tilfældig har kastet sig ind i et Erhverv, men som har planlagt og planlægger sit Liv med Opdragelsens ene, store, omfattende Formaal for Øje, at blive klar paa Spørgsmaal som det foreliggende. En Skolemand kan aldrig blive dannet *nok*; der er ikke det Livsomraade, hvor han ikke kan komme til enten at vejlede eller vildlede sine Disciple. Det her behandlede Omraade er et af mange.

Skolen skal være et Sted fredlyst for alle Parti-spørgsmaal. Skolen skal samtidig være et Sted, hvor Livets Pulse slaar; og Pulsene slaar jo netop i Partierne. Den har under sin Varetægt Disciple fra Hjem, der kan staa paa yderst forskelligt Stade, og den skal være noget for dem alle. Men den kan ikke være noget for nogen uden selv at have et Stade.

Skal saa de foran fremsatte Tanker anvendes paa Opdragergerningen, da maa der ogsaa for Skolen altid blive Omraader, som foran berørt, hvor den maa være glad ved blot at være naaet saa vidt, at den er kommen ind i den Døraabning, som Livets store Tanker maa passere igennem for at blive virkeliggjorte, ja den maa

være glad, naar den paa flere væsentlige Omraader blot er naaet saa vidt, at den har kunnet danne sig en Overbevisning brugbar til eget Behov, altsaa — om man vil: er naaet til »at tage Parti«. Staaende her, bliver det da dens Betydning, at Disciplene ved at leve under dens Pleje ligesom faar Part i et stridende, fremadskridende Livs Udfoldelse, — dog med den væsentlige Tilføjeelse, at selve Gæringen og Bulderet af Striden ikke foregaar for Disciplenes Øjne og Øren. Skolen maa midt i sin Udvikling dog altid hovedsagelig være den vejledende Mester, ikke en sprællende Ungersvend, der er interessant ved sin Mangel paa Modenhed. Som enhver Personlighed maa Skolen have *sine* Kilder, hvoraf den øser Liv for *sig*, og Betydningen af, at Disciplene *lever* med Skolen, bliver da den, at de efterhaanden lærer Kilder at kende, hvoraf Liv *kan* øses. Hvor beredvillig den kan være til — ikke som Tribut til Røverstaterne, men som Anerkendelse af andres Ejendommelighed — at give Salut for andre Nationers Flag, saa tør den dog ikke i fejsk Imødekommenhed stryge sit eget Flag, men maa tone det frit; de, den har om sig, skal under dens Vejledning lære, at under *det* Flag kan der leves et lykkeligt Liv.

Men saa maa der ogsaa for en Skole være væsentlige Omraader, hvor den er naaet saa vidt, at den kan vise, navnlig sine ældre og modne Disciple Vej til eller Indblik i de Verdener, som i Evangeliets Sprog betegnes ved Udtrykket: Een Hjord og een Hyrde, — hvor Partierne ikke strides, men mødes og sluttet sammen i Harmoni; den maa kunne vise dem Vej ned til *det ydmyge Stæde*, der ligger dybt under alle Partidannelser, fordi det er

der, Livets bedste Gerninger skal øves mod alle og af alle, hvad Parti de end staar paa, — lad os kalde dem med et Ord, der ikke kan misforstaas: *Tjenergerningerne*. Og den maa ligeledes kunne vise Disciplene Vej opad mod det Stade, der ligger *højt over* alle Partidannelser, op til de Højder, hvor den Sandhed, den Skønhed, den Erkendelsens Glæde har hjemme, der er fælles for *alle* Mennesker, op mod de Videnskabens, Kunstens, Snillets og Aandens Resultater, der er komne *hele* Menneskeslægten til Gode, og som kan samle alle i een stor, lykkelig Stræben.

4.

Hvordan nu end et Menneske stiller sig til Partivæsenet, dets Betydning og dets Begrænsning, dets Nødvendighed og dets Farer; om han selv staar *i* Parti eller *udenfor* Parti; — der maa være noget i ham, der staar fast, om saa alle Partifæller forlod ham; noget, der ikke bliver sandere for ham, om Tusender af menneskelige Partifæller sluttede sig til ham.

Paa mange Omraader kan et Menneske have behov at støtte sig til andres Autoritet; og der kan være meget, han ikke ved Besked om, og hvor han maa støtte sig til andres Kundskab. Men jo mere et Menneske udvikler sig og bliver klar over Personlighedens Livsvilkaar, jo mere mærker han, at hvor meget han end kan trænge til at støttes af andres Autoritet, af menneskeligt Sammenhold, af en fast Partiramme, af menneskelig Vis-

dom og Videnskab, saa kommer der Forhold, Omraader og Afgørelser i hans Liv, hvor han helt og holdent maa leve paa eget Ansvar og maa tage Følgerne af sin Handlen, sin Tænken uden at kunne skyde sig bag ved nogen anden eller gemme sig i noget Parti.

Har for Eksempel et Menneske i sin *Ægtepagt* fundet — ikke en menneskelig Vedtægt, som Menneskene altsaa kan forandre eller rukke ved efter vekslende Religioners, filosofiske Systemers, Litteraturperioders og Moders Krav til forskellige Tider; men blev den Pagt for ham noget, der er mere end en menneskelig Vedtægt, er sat ind i Verden uden menneskelig Vilje, og som derfor Mennesket ikke er Herre over (uden i samme Forstand som en Selvmorder er Herre over sit Liv); mærker han, at noget af det, han ikke kan tabe uden at tabe sig selv som Menneske, forlader ham eller svækkes i ham, naar han gaar uden for sin *Ægtepagt*, da er *han* her paa et Omraade, hvor ingen Partihensyn kan tages; thi den, der tager Parti, kan give Modpartiet delvis Ret, ja stundom hel Ret, idet udvortes Grunde kan have sat ham, hvor han staar; men *han* — den enkelte —, der staar i sin *Ægtepagt* som nys beskrevet, kan ikke give *dem* den ringeste Ret, der sætter *Ægtepagten* under Debat. Om en hel Litteratur, ja, om det saa er den, der proklameres som den »bedste«, giver de løse Forbindelser baade *Ære* og *Ret*, — *han* kan ikke gaa paa Akkord, men maa staa fast ved sin Pagt; hvad et Menneske lever af, kan han ikke give fra sig; det har for ham bevist sin Sandhed og sin Magt; om saa alle de andre vilde prøve paa at bevise ham, at han tog fejl, saa var det for ham kun et Bevis paa, at de andre ikke har

de Opgaver, *det* Ansvar, som *han* lever i. — Livet er sit eget Bevis! »Og ingen kender mere til Livet, end han selv har oplevet.«

At den unge Slægt erfarer, at der er saadanne menneskelige Forhold til, som kan og skal staa fast, hvor mange andre Forhold der saa end er, som kan og skal føje sig efter Menneskenes Behov, — dette danner et væsentligt Underlag for hele deres fremtidige Liv.

Saa til Slut:

Har et Menneske erfaret, at der er noget til i Verden, som kan tage hans *hele* Sjæl saaledes, at udenfor det er han ikke helt sig selv og har ikke alle sine gode Kræfter med sig; — har han fundet et Sted i Verden, hvor han er fuldstændig fremmed for alt det onde, hvor stor en Magt det end har i ham, og hvor al Diskussion om hans onde Naturs Berettigelse er borte; har han mærket, at der ikke er en eneste af hans Livs Opgaver, han ikke kan tage helt med, naar han er indenfor dette Steds faste Grænselinie; og har han set, at alt det bedste og dybeste, han kender, kan vokse ud af denne Grund — da er dette Stede for *ham* det *eneste*; at andre ikke har fundet dette vidunderlige Sted og derfor erklærer, at det ingen Steds findes, kan for ham ikke bevise, at det ikke er til; han kan ikke gaa paa Akkord, kan ikke give de andre delvis Ret, Dømme dem skal han visselig ikke; men dæmpe Trangten til at aflægge sit Vidnesbyrd skal han visselig heller ikke.

Stedets Navn er *Kristendommen*.

Indbydelse.

Den skriftlige Del af Afgangseksaminerne i Sommeren 1894 afholdes 11.—15. Juni, *den mundtlige Del* 18. Juni til 7. Juli. — Næste Aars Afgangsklasser, nuværende V. og III. Kl., har Eksamen i samme Tidsrum og i samtlige Fag. Eksamenskaraktererne indføres i Disciplenes Meddelelsesbøger og bliver Skoleaarets sidste skriftlige Vidnesbyrd. — For de *andre Klassers* Vedkommende vil de skriftlige Arbejder, der er udførte i Undervisningstiden i Slutningen af Skoleaaret, afgive en tilstrækkelig tydelig Maalestok for, hvad hver enkelt Discipel paa dette Omraade har naaet. *Den mundtlige Eksamen* for disse Klassers Vedkomende afholdes *Tirsdag den 10. Juli* *Klokken 8—4*. Da denne Eksamen ingen Indflydelse har paa Børnenes Opflytning, men kun tilsigter at give Hjemmene Lejlighed til at besøge Skolen og faa et Indtryk af Lærernes Undervisning, afholdes Prøven kun paa den ene Dag og i enkelte Fag for hver Klasse; det er dog maaske ikke overflødigt at bemærke, at Disciplene intet faar at vide om, i hvilke Fag der skal eksamineres, samt at disse vælges efter Samraad mellem Bestyrer og Lærere saaledes, at samtlige Fag eller Hovedgrupper af

Fag bliver repræsenterede. — *Torsdag den 12. Juli* *Klokken 9* afsluttes Skoleaaret; Eksamenstestimonierne og de skriftlige Skolevidnesbyrd uddeles, og Disciplenes Ordning i Klasser til næste Skoleaar meddeles, hvorefter der afholdes *Sangprøve*. Samtlige Hjem og Venner af Skolen og Børnene indbydes herved baade til Eksamensdagene og til Afslutningen; deres Nærværelse vil give disse Dage forøget Betydning baade for Disciple og Lærere.

Efter Afslutningen tager *Sommerferien* sin Begyndelse.

Det nye Skoleaar begynder *Tirsdagen den 21. August* *Klokken 9*.

De, der søger mig i Skoleanliggender, anmodes om
at komme de søgne Dage og kun i Skoletiden: Kl. 9—3.

H. C. Frederiksen.

Indholdsfortegnelse.

Indledning	Side	3
Disciplene	„	12
Eksaminer i 1893	„	13
Eksamenskandidater i 1894	„	13
Karakterliste for Eksaminerne i 1893	„	14—15
Skolens Lærerkrafter	„	16
Husordningen	„	18
Almindelige Bestemmelser og Ordensregler	„	19
Skriftlige Vidnesbyrd om Disciplene	„	22
Betalingsvilkaar	„	23
De forskellige Undervisningsfags ugentlige Timetal	„	25
Skolearbejdet i de forskellige Fag 1893—94	„	26
Skolebøger i det nye Skoleaar	„	51
Om at tage Parti	„	57
Indbydelse	„	71

Eksamensskemaet for 1894 er indheftet bag i Meddelelserne.

Skema

over

mundtlig Eksamen Tirsdag den 10de Juli 1894.

Kl.	8—10	V. spr. Latin og Græsk	Hr. Henningsen	Nr. 6.
"	"—"	III. Historie	" Branner	" 1.
"	"—"	II. Dansk	Bestyreren	" 2.
"	"—"	I. Geografi	" Rasmussen	" 8.
"	"—"	6. Zoologi	" Lefolii	N.-v.
"	"—"	5. Regning	" Høgsbro	" 4.
"	"—"	4. Tysk	Frk. Olsen	" 3.
"	"—"	3. } Dansk	" Tommerup	" 9.
"	"—1.	2. }		
"	8—11 ¹ / ₂	V. m. Matematik og Fysik	Hr. Plockross	" 6.
"	10—11 ¹ / ₂	III. Fransk	" Branner	" 1.
"	"—"	II. Matematik	" Rasmussen	" 2.
"	" "	I. Dansk	" Henningsen	" 8.
"	"—"	6. Dansk	Frk. Frederiksen	" 4.
"	"—"	5. Tysk	" Olsen	" 10.
"	"—"	4. Historie og Dansk	" Tommerup	" 3.
"	"—"	2.—1. Regning	Hr. Høgsbro	" 9.
"	11 ¹ / ₂ —12	Ophold.		
"	12—2	III. S. Latin. R. Matematik	Hr. Henningsen og Hr. Rasm.	" 5. og 1.
"	"—"	II. Tysk	Frk. Olsen	" 2.
"	"—"	I. Matematik	Hr. Plockross	" 8.
"	"—"	6. Fransk	" Branner	" 9.
"	"—"	5. Historie	Frk. Tommerup	" 4.
"	"—"	4. Zoologi	Hr. Høgsbro	N.-v.
"	2—3	III. S. Græsk. R. Fysik	" Henningsen og Bestyreren.	" 5. og 1.
"	"—"	II. S. Latin	" Rasmussen	" 2.
"	"—"	I. S. Latin. R. Engelsk	" Thomsen og Frk. Frederiksen.	" 3. og 8.
"	"—"	5. Zoologi	" Lefolii	N.-v.
"	"—"	3. } Geografi og Zoologi	" Høgsbro	" 9.
"	"—"	2. }		
"	3—4	— Gymnastik	" Nielsen	